

Bu sabahki haberler

Londraya göre: Almanlar Rusyada şiddetli hücumlara başladılar

Karlar erimeğe başladı, her taraf bataklık halinde

Londra, 5 (A.A.) — Salâhiyetli kaynaklardan verilen malûmata göre Sovyet Rusyada Almanlar mühim şehirleri muhafaza etmek için şiddetli muharebeler başlatmışlardır.

Püskürtülen Rus hücumları Berlin, 5 (A.A.) — Sovyet Rusyada 2 Nisanda şiddetli muharebeler cereyan etmiştir. Merkez cephesinde Ruslar topçu yardımı ile ilerlemek teşebbüsünde bulunmuşlardır.

Bu teşebbüsleri Alman piyadesinin mukavemeti ile kırılmıştır. Ruslar püskürtülmüşlerdir.

Donetz muntakasında Ruslar ağır za-yat vermişlerdir.

Sovyet tebliği Moskova, 5 (A.A.) — Bu sabahki Sovyet resmi tebliği: Dün cepheleerde kayde değer bir hâdiseler olmamıştır.

Karlar erimeğe başladı Londra, 5 (A.A.) — Sovyet Rusyadan gelen ajans haberleri Rusyada karların ve buzların erimeğe başladığını ve or-talığın bataklık halini aldığını bildirmektedir.

İngiliz-İtalyan yaralı esirleri mübadele ediliyor

Londra, 5 (A.A.) — Salâhiyetli kaynaklardan verilen malûmata göre İngil-tere ve İtalyan hükümetleri dost bir devlet vasıtasıyla anlaşarak ağır yaralı esirlerin bir kısmının memlekelerine ia-desi hususunda anlaşmışlardır.

Bu esirlerin mübadelesinde sayı müs-a-vatı aranmayacaktır. Anlaşma millet-lerarası mukaveleler hükmü muvabince yapılacaktır.

Moskovada bir Slâv konferansı toplandı

Alman hâkimiyeti altında bulunan bütün Slâvlar sabotaja davet ediliyor

Londra 5 (A.A.) — Dün Moskovada Slâvlar bir araya topla-mak için büyük bir konferans açılmıştır.

Konferansa ri-yaset eden bir Rus generali Alman hâkimiyeti altında bulunan bütün Slâvlar çete harbine ve sabotaja davet etmiştir.

Cava adalarında Amerikalıların batırıldığı Japon gemileri

Londra, 5 (A.A.) — Vaşingtondan a-lınan haberlere göre Cava denizinde ve Hînd Okyanusunda Amerikan deniz-tileri muvaffakiyetler kazanmışlardır.

Cava adasının cenubunda Christmas adasında bir hafif Japon kruvazörü tor-pillerle batırılmıştır. Diğer bir Japon kruvazörü ağır hasara uğramıştır.

Cava denizinde 2 tayyare levazım ge-misi, 3 levazım gemisi hasara uğratılmıştır.

Şark cephesinin bugünkü vaziyetini gösterir harita

Rusyada son harb vaziyeti

“Şimal kesiminde fazla savaş faaliyeti oldu”

Senenin ilk üç ayında Almanlar 104 bin esir aldılar

Berlin 4 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Donetz bölgesinde ve doğu cephesinin merkez kesiminde Sovyet-ler münferid bazı taarruzlar yapmışlar ve hayli kayıplarla geri atılmışlardır. Bizim taarruzlarımız muvaffakiyetle neticelenmiştir.

(Devamı 5 inci sayfada)

Bir Fin gazetesine göre Bulgarlar cenubda harbe iştirak etmişler

Ankara 4 (Radyo gazetesi) — Bulgaristanın Almanya yanında hangi cephede yer alacağı henüz (Devamı 5 inci sayfada)

İLKBAHAR TAARRUZU

Büyük taarruz Mayıs ortalarına doğru yapılacak

Alman kıt'aları kısmen yaya, kısmen trenle ileri sevk ediliyor

Sovyetler de cenubda 90 tümen topladılar

Ankara 4 (Radyo gazetesi) — Şark cephesinde ilkbahar hazırlıklarının alıp yürüdüğünü artık Almanlar da gizlemiyorlar. Berlin'den gelen telgraflar kuvvetli Alman kıt'alarının cepheye gittiğini bildiriyor.

Ayrıca Avrupadan Rusyaya nakliyat pek fazla artmıştır. Rumen orduları yılın başında intikal etmektedir. İtalyandan da 14 piyade, 4 dağ tümeni bir birini ardınca parça parça cepheye gitmektedir.

Alman orduları Polonya ve Macaristan'dan geçen demiryollarından nakledilmektedir. Kışın şiddetli geri alınmış olan kıt'aları da kısmen yaya, kısmen de demiryolu ile ileri sevk ediliyor. Bütün bu mütemadi seferlerden dolayı, (Devamı 5 inci sayfada)

Askerî vaziyet

İngiltere, Hindistanı müdafaa için ne gibi yeni tedbirler alacak?

Yazan: Emekli General K. D.

Andaman adalarının Japonlar tarafından işgalinden sonra bir Japon filosunun Bengale körfezine girmiş olmasının ve bu esnada Hindistan sularında İngilizlerin esası bir deniz filolarının mevcut bulunmamasının ilk neticesi Japonların 2 Nisanda bu filonun himayesinde Birmanyanın Bengale körfezi sahiline ve İravadi deltasının takriben 500 kilometre şimal batısında bulunan Akyab şehir ve limanına bir çıkarma yapmaları ile kendisini göstermiştir.

Akyabın, hinterlandı ile münakale ve muvazala imkânları güç ve adeta tecrid edilmiş bir vaziyette şehir ve liman olmasına ve İravadi vadisinde tepeleri 1300 ile 2500 metre arasında değişen Arakan dağları ile çevrilmiş bir bölgede bulunmasına rağmen ne çıkarmanın Birmanyanın bugünkü sevkölçüsü durumu üzerine icra edeceği tesir ile Hindistanın Ganj deltasının ve Kalküta havasının tehddi bakımından ehemmiyeti ziyadedir.

Gerçekten, Arakan dağlarının elyevm İravadi vadisindeki muharebelere sahne olmakta bulunan Prome şehri garbine tesadüf eden kısmındaki genişliği ancak 100 kilometre kadardır ve bu kısmdaki tepelerin yükseklikleri de daha azdır. Onun için, eğer Akyaba çıkan Japon kuvvetlerinin arasında dağ birlikleri varsa bunların Arakan dağlarının bu kısmını aşmak suretiyle Prome sahasındaki İngiliz kuvvetlerinin gerilerine müessir olacaktır. (Devamı 4/2 de)

Suikasd davası

Pavlof, Kornilof tercüme ettirilen vesikalardan bazı notlar alıyorlar

Ömer'in Ankaraya birinci gelişinde berber Süleymanın odasında kaldığı anlaşıldı

Birmanya yolunda vaziyet ciddi..

İngilizler bir şehri daha terk ettiler

Bingale körfezi açıklarında bulunan Japon filosunun bir çıkarma hareketi bekleniyor

Yeni Delhi 4 (A.A.) — Birmanyada, ki İngiliz umumî karargâhı bildiriyor: Dün Prome şehri sefir kıt'alarının çekilme hareketi muvaffakiyetle başarılıdır. Düşman çetin çarpışmalarla tahrib etmişse de kuvvetlerimiz bu taarruzları durdurmuşlardır.

Taymisse göre vaziyet Londra 4 (A.A.) — Times gazetesi, Birmanyada çarpışan kuvvetler hakkında diyor ki: (Devamı 5 inci sayfada)

Fon Papan Türk-Alman münasebetlerinin fevkalâde iyi olduğunu söylüyor

Ankara 4 (Radyo gazetesi) — Almanyanın Türkiye büyük elçisi von Pappen Sofyadan geçen hafta yaptığı beyanat Bulgar gazetelerinde neşredilmiştir. Verilen haberlere göre elçi Alman Türk münasebetlerinin fevkalâde iyi olduğunu söylemiştir.

Bu yıl meyva fiyatlarının yüksek olacağı sanılıyor

Adanada ileride istihsal edilecek meyvalar şimdiden yüksek fiatla satın alınıyor

Adana (Hususi muhabirimiz den) — Adanada bu yıl meyva fiyatlarının çok yüksek olacağı tahmin edilmektedir. Çünkü birçok sermaye sahipleri daha şimdiden, ileriye çıkacak meyvaları kilo itibarıyla yüksek fiatlarla bağ sahiplerinden satın almaktadırlar. Meselâ yaş üzümün kilosunu şimdiden bağcılardan 25 kuruşa satın almıştır. Bu hal hayret uyandırmaktadır.

Suikasd meznunlarının ilk muhakemelerini dinleyenler: Ön sırada ortada Hâdiseler günü yaralanan Bayan Toğöz görülmektedir.

Ankara, 4 (Hususi) — Suikasd yetli sulh hâkimlerinden Hayrînni-teşebbüsü maznunlarından Pavlof sa Hızır'ın huzur ile tercüman ile Kornilof birkaç gündüberi tev-Vahab vasıtasıyla kendilerini dikifaneden Ankara adliyesi binası-ger maznulan Abdürrahman'na getirilmekte ve burada salâhi-

Binlerce kilo zehirli maddeyi limontuzu diye satmışlar!

Vilâyetlerden yapılan şikâyetler üzerine asit oksaliği, limontuzu diye sürenler yakalandı. Her tutulan, suçu diğerinin üzerine atıyor

Şehrimiz Emniyet teşkilâtı, Sihan Müdürlüğünün de ayrıca müdahalesini icab ettiren mühim bir hâdisenin tahkikine başlamıştır. Zabit ve Sihan Müdürlüğünce bir müddettenberi tahkik edilmekte olan vak'a iddiaya nazaran şudur: (Devamı 2 inci sayfada)

(Anıt - Kabir) projelerini beğenmiyenler haklı mı?

Behçet Ünsal: “Müşabaka çetin olmuş, fakat isabetli ve kıymetli neticeler vermiştir,” diyor

Bazı muharrirlerimizin düşünce ve temennileri üzerine Anıt-Kabir müsabaka etrafında açtığımız anket yüksek mimarlarımız arasında büyük bir alaka uyandırmıştır.

Bugün de yüksek mimar Behçet Ünsalın düşüncelerini neşrediyoruz.

Behçet Ünsal diyor ki:
— Atatürk Anıt-Kabiri var bir milletliktir görüşü ile yalnız Türk mimarları arasında müsabakaya konulmadı. Onu ifade etmenin güçlüğü de belli idi. Bütün dünya mimarları bu çetin imtihanı çağırıyorlar. Biz Türk mimarları meslek egoizmine kapılıp da buna iştirak etmedik. Anıt-Kabir çok güzel olmasın bahasına müsabaka neticesinde üstün gelecek yabancılara bile inşa (Devamı 6 inci sayfada)

Yüksek mimar Behçet Ünsal

Hergün

Hind faciasının
Üç perdesi
Ve açılması beklenen
Dördüncüsü

Ekrem Uşaklıgil

Hindistan meselesi garib, hem de İngiltere hesabına biraz zor, biraz da acı bir durumdur.

Bu gariblikle bu zorluğu anlayabiliyor, aynı zamanda acıyı duyabilmek için olup bitenleri bir tarih sırasına koymak lazım:

İlk perde 1914 de açılıyor.

İngiltere Dünya Harbini başarabilmek için Hindistanın kayıtsız şartsız yardımına muhtaçtır. Bu yardımı sağlayabilmek için de bu memleketi bir dominyon statüsü vadediyor, ve muharabenin devamı müddetince Hindistan bir mal ve can kaynağı olarak yanı başında buluyor. Fakat harb bitince vadi ni yerine getirebilmekte zorluk çekiyor.

İkinci perde 1921 tarihine rastlar. Hind milleti, daha doğrusu Hind milletin aydınlanabilmiş kısmı İngiltere ye müfahlıdır ve memleketi büyük bir isyan hareketini şiddetle bastırmak yoluna girmiştir. Bu yolda kullanılan ölçü her yerde bir değildir.

Aradan 20 küsur sene geçti, fakat bu münasebetle Hindistanın bir şehrinde üç gün müddetle garib bir ceza usulü tatbik edildiğini ve bu münasebetle Avram Kamarasında bir sual ve cevap geçtiğini, usulü tatbik eden kumandanın Hindistanlı alınarak Afrika'ya yollanmış olduğunu ve bu mesele üzerinde Tayms gazetesinde sert bir yazı çıkmış olduğunu el'an hatırlarız.

İsyan, bazan alevlendikten, bazan hafileyere mevsileştikten sonra nihayet söndürüldü ve şiddeti de yunusaklıdır takib etti. Ve bu vaziyet hiç bir neticeye varmadan bu harbin başına kadar hememen bir çeyrek asra yakın bir zaman sürdü. Bu muharebe çıkmazdı, di, belki bir bu kadar daha sürerdi.

Üçüncü perde bu harbin başında açılıyor. İngiltere ikinci Dünya Harbini başlatmak için gene bütün dominyonlarına yardımına muhtaç, aradığı des-ceği Avustralyada, Kanadada, Afrikada, Yeni Zelanda'da fazlasıyla buluyor. Hindistan kaynakları yardımını vaziyete kalmış. Hindistan meselesi de eski hâlinde bırakılmıyor. Fakat Japonya işe karışır karışmaz durum birdenbire temelli suretle değişiyor.

Japon ordusunun ayak bastığı hiçbir sömürge hiçbir sömürge halkı kendisini ateşe atmadı, savaş yabancılara kalmadı. Avrupa'yı Japonya karşı karşıya bıraktı. Bazi yerlerde ise Avrupa'ya karşı Japonya yardım etti.

Dün Londradan gelen bir telgraf Japon ordusunun Birmanya'da kazandığı başarıyı Birmanya halkından görmekte olduğu yardımını affediyordu. Birmanya Hindistanın komşusu ve eski bir vilâyettir. Hindistan öz benliğini Birmanya kadar idrak etmemiş olmakla beraber yarın aynı vaziyet orada da tekerlenir edebilir, tehlikenin önüne geçmek için hiç değilse Hindillerin münevverleri ile anlaşmak zarureti var.

Japon ordularının Birman topraklarında ilerlemeye başladıkları dakikada Çin liderini Hind seyahatinde buluyoruz.

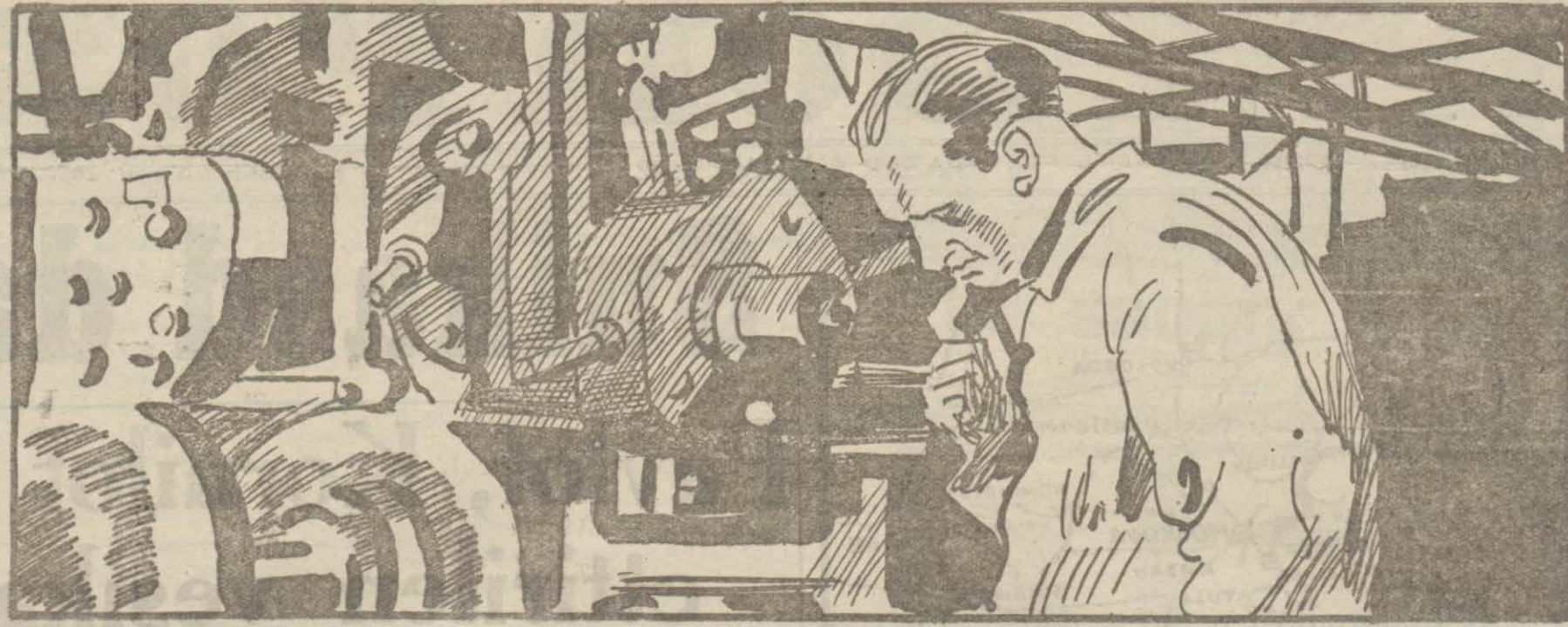
Maresal Can Kay Şek İngiliz ve Hind liderleri konusunu, taraflar arısında eski infalleri ortadan kaldırmak istiyor ve ağırlıklı bir telkin neticesi olarak, İngilizlerden Hindiller için yardımlar, Hindillerden de İngilizlere yardım istiyor. Artık bir aracı rolünü yapmaktadır.

İngiliz kabinesi müzakereye basıyor, kararını veriyor ve Hindillerle anlaşmak üzere Sir Staffer Cripps'i Hindistana yolluyor.

İngiliz nazırın Hind toprağına ayak bastığı gün gazetelere verdiği beyana, şu hatırlayalım:

— Hindistanda ancak 15 gün kalacağım. Hindiller İngilizlerin teklifini ya toptan kabul, ya toptan reddetmelidir. Halbuki, bugün Nisana besdir. Sir Staffer Cripps, Hindistana varalı on beş günü geçtiği halde gene oradadır ve teklifin reddedilmiş olmasına rağmen

Resimli Makale:

Amerikada neşredilen bir istatistikten öğreniyoruz ki, bu memleketde tamam 8764 tane meslek vardır.

Amerika istatistiği bu rakamı verdikten sonra şöyle söylüyor:

— Bu mesleklerin hepsini ihtiyacı doğurmuş, yüzde doksan dokuzunu bir ihtiyacın mevcud olduğunu ilk gören icad etmiştir.

Harb hali müstesna olmak üzere hiç bir zaman hiç bir memleketde boş a, dandan fazla iş görülmemiş, fakat gene hiç bir memleketde elinden gerçek iş, gelenin işsiz kaldığı kaydedilmemiştir, işsizlikten şikâyet eden ihmal edilecek bir kuvvet olmayabilir, fakat muhakkak ki birinci sınıf da değildir, zira ihtiyacı görmemiş, sezmemiş, işi bulmamıştır.

Şehir Haberleri

Para aşka galib geldi

Kadının 1.800 lirası yere dökülünce aşkıları her şeyi unutarak bunları kapıştılar

Evvelki akşam Sirkedinde bir lokantada garib bir hâdiseye olmuştur. Mesele şudur:

Asmalimescidede oturan Mustafa'nın kızı Zehra isminde serbest bir kadın evvelki akşam Sirkedinde metresi bulunduğu bir şahsın lokantasına gitmiş, orada diğer aşkıları'nın da iştirakile bir içki âlemi tertib olunmuştur. Zehra zilzurna sarhoş bir hale geldikten sonra yüz numaraya girmek istemiş, bu sırada da belindeki kemer gözükerek yere düşmüştür. Kemerin içinde bulunan 1800 lira para da ortaya dökülmüştür.

Kadının aşkıları bu manzara karşısında muşakayı bir yana bırakarak Zehradan daha cazib olan paralara hücum etmişlerdir. Zehra ile aşkıları arasında müthiş bir mücadele başlamış, neticede paraların da bir kısmı ortadan silinmiştir.

Zehranın hâdiseden polisi haberdar etmesi üzerine, zabıta ve adliye tahkikata başlamıştır.

Hindillerle müzakere halindedir. Demek oluyor ki, pazarlık başlamıştır.

İngilterenin teklifleri neşredildiği zaman, bu tekliflerin bazı fariklarla dominyon statüsüne muadil olduğunu ve Hindilleri malûm durumları dolayısıyla tatmin edilecek mahiyette bulunduğunu, fakat zorluğun yeni statüsü muharebeden sonraya bırakmak istediğinden doğa, çağını, zira İngiltere düşmanlarının bir istekte 1914 vadeleri arasında bir yakınlık görmeğe çalışacaklarını söylemiştir.

Hind kongresinin İngiliz tekliflerini reddederken dayandığı muvazir sebepler henüz neşredilmemiş olmakla beraber anlaşılıyor ki, düğün noktası burada, dir, İngilterenin on çok çekindiği de budur.

Zira dominyon statüsü derhal tatbik edilecek olursa Hindistan muharebeye girişmenin hakkını kazanabilir.

Japonya Hindistana saldırarak niyetinden uzak olduğunu bütün maksadını İngilizleri oradan uzaklaşmış görmekten ibaret bulunduğunu söylemekte olduğu çhete Hindistan kararlarında serbestliğe kavuşmaktan istifade ederek muharebeye yabancı kalabilir. Bu ise İngilterenin istediğinin tam aksidir, işine gelmez, memleketi harb sahnesi yapmak ise Hindillerin hoşuna gitmez. Bu iki zıddı nasıl telif etmeli?

Hind faciasının üçüncü perdesi bu noktada bitiyor. neticeyi bugün yarın açılacak olan dördüncü perdede anlayacağız.

1914 ile 1942 arasında geçen zaman zarfında Hind kütülcülerinin benliklerini anlamak yolunda fazla leri gitmiş olduklarını gösterecek bir delille malik değiliz. de Hind münevverlerinin iyice değişmiş olduklarını görüyoruz; İngilizler kadar Hindlerin zor bir durum karşısında ve ağır bir mes'uliyet önünde bulunmuşları meydana gelir.

Ekrem Uşaklıgil

Binlerce kilo zehirli maddeyi limontuzu diye satmışlar!

(Baştarafı 1 inci sayfada) bulan talep üzerine buradaki tüccarlara mühim miktarda limontuzu göndermiştir.

Fakat bir müddet sonra taşraya yüzler kiloluk fiçilerle sevkolunan bu malların limontuzu olmadıkları anlaşılmıştır.

Bu vaziyet karşısında taşralı tüccarlar, vilâyetlerindeki alâkalı makamlara başvurarak Cemalettin Dündar hakkında şikâyetle bulunmuşlardır.

Muhtelif vilâyetlerden vukubulan müracaat üzerine, hâdiseye şehrimiz zabıtası el koymuş, yapılan kisa bir tetkik sonunda taşraya limontuzu diye gönderilen madde nin asit oksalik olduğu tesbit edilmiştir.

Sanayide kullanılan, potas ve sodadan terektilib eden bu maddenin sihhate son derece muzır, hatâ zehirleyici bir mahiyeti haiz bulunduğu görülmüş, bu sebeble key-

fiyet şehrimiz Sihhat Müdürlüğü ne de bildirilmiştir.

Zabıtaca yakalanan ve sorgusu yapılan kumaryoncu Cemalettin Dündar, yekünü binlerce kiloyu bulan bu maddeyi limontuzu zannile Büyük Abudedefendi hanında 4 numaralı yazıhanede Ahmed ve Mehmed Bozkurd adındaki tüccarlar dan aldığı söylemiştir. Emniyet Müdürlüğüne getirilen bu iki tüccar da şikâyet mevzuu olan malları Galatada Necatibey caddesinde 161 numaralı Olimpiyad şekerleme fabrikası sahibi İsak Behardan aldıklarını ifade etmişlerdir.

Son olarak sorguya çekilen muşevî fabrika sahibi de sözü geçen maddeleri İzmir tüccarlarından Lito ve Salvatordan satın aldığını beyan etmiştir.

Emniyet Müdürlüğü bu husustaki tahkikat evrakını ikmal etmek üzere dir. Suçluların bugünlerde müddeiumumiliğe verilmeleri muhtemeldir.

Şark Demiryolları memurları davalarını kaybettiler

Tasfiye halindeki Şark Demiryolları memurları tarafından şirket aleyhine açılan tazminat davasının duruşması 1 inci ticaret mahkemesinde neticeye varmıştır.

Mahkeme, aynı memurların hükümete geçen idarede de çalışmalarını ve taleplerinin de şirketin atıfetine kalmış bir keyfiyet olmadığını nazara alarak, ikramiye isteklerine reddine karar vermiştir.

Davacılar vekili Ali Şevket bu kararı temyiz edeceklerdir.

Çocukta bıçak ne arıyor?

Eyübede, Babahaydar mahallesinde Mekteb sokagında 6 numaralı evde oturan Turhan adında bir çocukla aynı semitte oturan Hasan isminde diğer bir çocuk oyun oynarken kavgaya tutuşmuşlar, bunlardan Hasan bıçakla Turhanı yaralamıştır. Yaralı tedavi altına alınmış, carih yakalanmıştır.

İSTER INAN, İSTER INANMA!

Bugünlerde gazeteler yeni bir müzakereye bol bol yer vermiş bulunuyor. Mısırcaşının kubbelerine konan âlemler lâle midir, yoksa islavroz mu? Güzel San'atlar Akademisi münyatör profesörü Dr. Süheyl Ünver bir gazeteyle yaptığı beyanatta diyor ki: — Reesamlardan bu çeşid veya başta türlü herhangi bir resim istenmediği zaman, kafadan uyduruluyor. Meselâ; Barbarosun, Topkapı sarayı

müzesinde muastır Nigârî tarafından yapılmış resmi ve bunun müteaddid renkli kopyaları dururken, tuhaf Barbaros resimlerle karşılaşılıyor. Bunun gibi hatalar daha birçok da mevcuttur. — Çarşının tamiri sırasında projenin çizilişi hatalı idiyse veya çizenin konacak âlem hakkında malûmatı yok idiyse bu iş, müteahhaslarına sorulabilir.

İSTER INAN İSTER INANMA!

Nafia Vekâleti havagazi fabrikalarını satın alacak

Bozuk gaz saatlerinden % 5 hesabile alınacak ücretler hakkında yeni bir nizamname hazırlanıyor

Bir müddettenberi Ankarada bulunan belediye makine jubesı müdürü Ertugrul şehrimize dönmüştür. Makine şubesi müdürü, Ankarada Nafia Vekâletine bazı temaslarda bulunmuş ve havagazi şirketleri hakkında izahat vermiştir.

Öğrendiğimize göre; Nafia Vekâleti icab eden fenni tetkiklerini bitirdikten sonra havagazi fabrikalarını satın almağa karar vermiştir. Diğer taraftan makine şubesi müdürü bozuk gaz saatlerinden yüz, beş hesabile alınacak ücretler hakkında yeni bir nizamname hazırlanmaktadır.

Hâzım jübilesi dün gece yapıldı, bu akşam da merasim var

Güzide san'atkar Hâzımın 25 inci san'at yıldönümü, dün akşam Şehir komedi tiyatrosunda, seçkin bir halk huzurunda kutlanmıştır.

Jübileye saat 21 de san'atkar Galib Arcanın bir hitabesile başlamış, bunu takiben, Eminönü Halkevi tarafından bir merasim yapılmıştır.

San'atkarın başına doktor Celâl Tahsin aran san'at ikkâlini geçirmiş ve Halkevimin bu yıldönümünü tebcel eden şahadetnamesini vermiştir. Hâzım halk tarafından dakikalarca alkışlanmıştır. Müteakiben Şehir Tiyatrosu tam kadrosu ile «Delidolu» operetini temsil etmiştir. Orkestrayı Cemal Resid idare etmiş ve Ferdi Von Ştatzzer ile Halrettin Sadak da orkestraya iştirak etmişlerdir.

Bu gece de Eminönü Halkevinde bir merasim yapılacaktır. Doktor Yavuz Abadan, muharrir Nusret Safa Coşkun birer söylev verecekler, taç giyme merasimini müteakib (Hissei Şayia) komedisile Şehir Tiyatrosu tarafından (Sadedet Yuvası) komedisi temsil edilecektir.

Denizyolları ve liman işçilerine yemek verilecek

Devlet Denizyolları ve Liman işletmeleri umum müdürlükleri işçilerine sıcak öğle yemeği verilmesi Vekâletçe kararlaştırılmıştır. Parasız verilecek olan yemekler için Ankarada müsterek bir işe bürosu kurulacak ve bu büro vasıtasile yemek tevziatına başlanacaktır. Liman işletmeleri şubeleri bulunan yerlerde demiryolu şebekelerinde ki işçilere yemek vermek üzere ayrıca mutfak vagonları kullanılacak ve muhtelif yerlerde işe ambarları kurulacaktır.

Sebahtan Sabaha:

İki vak'adan bir ders
Almak lâzımsa işi
Sıktı tutmak gerek

Burhan Cahid

Dünkü Son Postada okudum. İstanbul Halkevierinden birinde temsil verilirken perde arasında sigara içmek için davetiler dışarı, hole çıkmışlar. Bu sırada kulığı kıyafeti yerinde yaşlı başlı bir adam herkesi tiksindiren bir şekilde yere tükürmüş. Halkevi memurlarından biri yanına sokulmuş. Ne, zakelle demiş ki:

— Beyefendi, yerler biraz evvel cilâlandı. Tükürmek ihtiyacında iseniz tuvalet var. Sizi götürüyüm!

Kulığı kıyafeti düğün, yaşlı başlı adam kaşlarını çatmış ve memuru paylamış:

— Sen ne karışyorsun. Burası Halkevi değil mi? Benim evim demektir. İste, diğimi yaparım.

Bu konuşma bir vak'anın şahidi olmaktadır. Bizim bahçıvan bir gün bahçe kazınırken bir ses duydu. Parmaklıktan bakmış, ne görsün, on beş yaşlarında bir çocuk, paltosunu çıkarıp zemin parmaklığına asmış, pantolonu sıyrmış, kapının kuytu köşesine abdest bozuyor. Çocuk bahçıvanı görünce korkmuş ve paltosunu da orada bırakarak pantolonunu toplayıp kaçmış. Bahçıvan paltosunu bana getirdi.

— Bir tarafa sakla dedim. Elbet gelir, ister. Kendisine paltosunu verirken yaptığını hareketi çirkin olduğunu da söyleriz.

Dediğim gibi de oldu, fakat biz çocuk beklerken babası gelmiş, paltosunu istemiş, bahçıvan da benden öğrendiğini ona satmak istiyerek:

— Çocuğunuza tembih edin, demiş. Sokağa, herkesin kapısının önüne böyle öğren şey yapılmaz.

Bahçıvanın beklediği cevap şu idi: — Hakkın var arkadaş, haylazın kuşağını çekeceğim. Böyle halledilmez.

Fakat muhterem pederi şöyle cevap vermiş:

— Sen ne karışyorsun. Şimdi cumhuriyet var. İsteddiğini yapar!

Gerçe bu hikâyenin altında bir elster inan, ister inanma! cümlesi lâve edilmiştir. Fakat ben bu vaziyetleri lâf ile geçirtmek fikrinde değilim. Hükkümet, Halkevi, belediye, gazeler ve hepimiz bu işi daha sıkı tutmalıyız. Cumhuriyet halkı ve Cumhuriyet çocukları bu kafa ile beslenmez ve yetişemez. Sokağa abdest bozup terbiyeye davet edenlere «Cumhuriyet var ne iş sun, küçük olsun bu memleketi hayır gelmez. Onun için kafayı seğirtirecek tedbir almalyız. Telkin, tehdit ve cezai hükümlerle umumi terbiyeyi baktan kurtarmaya çalışmalıyız. Radyo idaresi de hanımların kırıpkileri, boyaları kadar biraz da halkın şehir ve sokak terbiyesi ile meşgul olmalıdır. Bu zihniyet, bu terbiye ve bu idrak ktlığı milli haysiyetimize giran geliyor!

Burhan Cahid

Avukatlar dün sigorta işini münakaşa ettiler

İstanbul barosu umumî heyeti dün saat 15 de Eminönü Halkevinde fevkalade bir toplantı yapmıştı. Bu toplantıda avukatların sigorta edilmeleri meselesi münakaşa mevzuu olmuştur. Neticede bu hususta bir sigorta şirketi tarafından yapılan yeni ve daha müsaid tekliflerin vekâletçe arzı ve bir temenni olarak yapılacak bu sigortanın avukatlar arasında karşılıklı olması esaslı karar altına alınmıştır.

DOĞUM

Genç tüccarlarımızdan Tahir Aktunun evvelki gün bir oğlu dünyaya gelmiştir. Genç ana babayı tebrik eder, sevimli yavruya usun ve bahtlı bir ömür temenni ederiz.

RADYU

PAZAR 5/4/1942

8.30: Memleket saat ayarı, 3.33: Müzik: Hafif program (PL), 8.45: Ajans haberleri, 9: Müzik: Hafif parçalar ve marşlar (PL), 9.15/9.30: Evin saati, 12.30: Memleket saat ayarı, 12.33: Saz eserleri ve oyun havaları, 12.45: Ajans haberleri, 13: Şarkı ve türküler, 13.30/14.30: Radyo salon orkestrası, 18: Memleket saat ayarı, 18.03: Radyo dans orkestrası, 18.45: (Ziraat saati), 18.55: Karışık makamlardan şarkılar, 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Konuşma (Çocuk Esirgeme Kurumu adına), 19.55: Müzik: Kreisler ve Heifitz'in plakları, 20.15: (Kahramanlık menkıbeleri), 20.30: Fasil heyeti, 21.15: Temsil, 21.45: İzmir at koşularının neticeleri, 21.55: Karışık program (PL), 22.30: Saat ayarı ve ajans haberleri.

TAKVİM		Nisan	
Rumî sene	5	Arabi sene	
1858	Pazar	1891	
Mart	Resmî sene	Kasım	
23	1942	148	

CUNES		R. evvel		İMSAK	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
6	37	4	63		
11	00	9	16		
		18			
E.	18 17 16 54 19 88				
V.	5 40 9 17 12				

Tarihten sayfalar

Celâl Paşa ve Keşan naibi

YAZAN: KADIRCAN KAFLI

1832 senesinde Rumeli valisi ve seraskerliği münhal olmuştu; bu vazifeye Bosna valisi Celâl Paşa tayin olundu.

Ferman Bosnaya gider gümmez Celâl Paşa Travnikten yola çıktı. Fakat yeni vazifesine başlamak, orada evvelkilerden daha çok celâl göstermek kısmet olmadı; zira yolda ömrü sona erdi; Allahın rahmetine kavuştu.

Celâl Paşa Diyarbakırda doğmuştu; bu sıcak cenub memleketi Türk tarihine ve Türk edebiyatına büyük şahsiyetler hediye etmiştir. Celâl Paşa meselâ Ziya Gökalp veya Abdullah Cevdet, Süleyman Nazif değerinde bir adam değildi; lakin bir kıymetti. Kıymeti hele edebiyatta, resmi mektupları hazırlayıp yazmakta göze çarpıyordu.

Küçükken memleketinin âlimlerinden tahsil etmişti; iyi yetişmişti. İstanbul gelip de divan kalemine girildikten sonra bilgisinden başka tecrübesini de artırdı. Zeki ve hafızası pek kuvvetli olduğu için okuyup duyduğu ve gördüğü şeyleri unutmayordu; mümkün olduğu kadar da her türlü ilim ve fen kitaplarını dikkatle takip ediyordu. Böylece her mecliste ve herkesin karşısında her mevzuda söyliyebilecek bir kudret kazandı; böyle meclislerde bulunmuşça ve münakaşaya karışmışça daha çok göze çarpmıştı; takdir edilmişti. O devirde ilim ve fen adamları fazla değildi; her bahse dair konuyabilmek çok mühim bir meziyet sayılıyordu. Ayaklı kütüphane olmanın hissas sahibi olmanın daha kıymetli olduğu henüz takdir edilmemişti. Celâl Efendi kısa zamanda kendisine mühim bir şöhret yaptı.

Fakat onun yükselmesine imkân yoktu; hattâ devlet kadrosunda temelli olarak kalması, yaşaması zordu; çünkü eylemek bilmiyordu; dök kafalı idi; dal kavukluk yapmak şöyle dursun yanlış fikir ve hareketler karşısında hiç olmazsa susmasını bile beceremiyordu. Üstelik sinirli bir adamdı; manasız bir fikir üzerinde fazla durulduğunu görünce sarımsızlanıyor, kızıyor; karşısındakine sert sözler söylüyordu; bu suretle de birçoklarını gücendiriyordu. Kendisini sev-

diremediği için divan kaleminde lâyük olduğu mevki ve itibarı elde edemedi; hiç ilerleyemedi.

Celâl Efendi aklıktan ölemeyi ya... Bereket versin ki bazı nüfuzlu ve ondan cahil olan devlet adamları Celâl Efendinin kendisine değilse de kudretine muhtaç idiler; onu kâtiblik işlerinde kullanıyorlardı; mektuplar, arzuhaller, hattâ nutuklar yazdırıyorlardı. Celâl Efendi böylece bir miktar dost edindi. Elbet bu dostlardan birkaçı ileride devlette daha yüksek mevkilere sahip olacaklardı; onu hatırlıyacaktı; onun hakkında iyi söz söyliyeceklerdi; netice de hakkını alacaktı; devlet kapısında parlayan bir takım hödüklerden aşağı kalmıyacaktı.

Netekim padişahın yakınlarından bazıları ondan bahsetmekte gecikmediler. Bazı yazılarını da gösterince padişah onun hakkında:

— Vezir olmağa lâyük adamdır. Böyle kenar ve köşede unutulup kalması zaıyattandır, dedi.

Bir kısım padişahlar gibi Sultan Mahmud da devlete hizmet edebilecek olanları, devlete fayda getirmeğe muktedir kıymetli adamları âdeta arar, bulur, iş başına getirirdi. Celâl Efendinin vezirliğe yükseltilmesi için lâzım gelenlerin yapılmasını ferman buyurdu.

İstenirse neler yapılmaz! Senelerce kâtiblikte dirsek ve diz çürüten Celâl Efendiye bu elhet gizlice bildirildi; hemen «Anadolu muhasebeciliği» ne tayin edildi; bir müddet sonra Niş defterdarlığına gönderildi; iki ay içinde Celâl Efendi Celâl Paşa olmuş. Niş muhafızlığı vazifesine başlamıştı; biraz sonra işe o devrin en mühim ve büyük memurı yetlerinden biri olan Bosna valiliğine gönderilmişti. Eğer ölmemiş olsaydı muhakkak birkaç ay sonra sadrazamlık veya devlet merkezinde en yüksek bir vezirlik mevkiine yükselecekti. Allah «yürü kulum» deyince hele bakın nasıl yürüyor!

Celâl Paşa cahilleri sevmez ve madrazları tahkirden bile çekinmezdi. O sırada Keşanda cahil bir naib vardı; bir mesele hakkında Celâl Paşaya mektub yazmak lâzım geldi; lakin kendisi böyle şeylerden anlamazdı; Celâl Paşanın ise güzel sözlere ve güzel yazılara meftun olduğunu duymuştu. Eğer kendisi yazsa mutlaka işi yüzüne gözüne dolaştıracak, paşayı kızdıracak, her şeyi altüst edecekti.

Keşan, ötedenberi gözden düşen vezir, âlim ve şairlerin sürgün yerleri olmuştur. Vakit vakit bunlardan bir veya birkaçı, Trakyanın bu küçük ve kenar kasabasına şenlik verirlerdi. Naib Efendinin zamanında Câbirizade Abdullah Efendi orada sürgündü; bilgili, şair adamdı; gerek manzum ve gerek mensur olarak iyi yazardı; lakin yazısı o derece güzel değildi; halbuki sözün ve mananın değil, kalibin de güzel olması isteniyordu.

Bunun da çaresi bulundu. Çünkü aynı kasabada meşhur hattatlardan Keşanşafzade Nazif Efendi de sürgündü.

Bunların ikisi de iyi kalbli adamlardı. Böyle olmasalar bile sürgün bulundukları kasabanın naibini hoş tutmak kendileri için hayırlı olurdu; hattâ bu onlar için kaçırılması doğru olmayan bir fırsattı.

Cahil naib maksadını Abdullah Efendiye anlattı. Abdullah Efendi onun işlediğinden daha âlâ bir mektub yazdı; verildi.

Cahil naib sonra Nazif Efendiye ziyaret etti; derdini döktü. Nazif Efendi şair ve âlim dostunun arisveddesini güzel bir kâğıda gayet nefs bir tâlik yazı ile döktü.

Naib mektubu güzelce tomar yaptı; sardı, sarmaladı; Celâl Paşaya gönderdi.

Celâl Paşa onu görünce hayran oldu; okudukça hayranlığı arttı. Keşan gibi kenar ve köşe bir yerdeki bu çok değerli naibin arzusunu hemen yaptı; aynı zamanda:

— Livamız içinde böyle bir naibin bulunması bizim için iftihar edilmeğe lâyük bir şeydir; kendisini mutlaka görmek isterim!

(Devamı 4/2 de)

S P O R

Bugün yapılacak lig maçları

Tehir edilen maçların en heyecanlıları gelecek hafta oynanacak

Lig maçlarının geri kalmış oyunlarına bugün Fenerbahçe ve Şeref sahalarında devam edilecektir.

Bugün yapılacak maçlarda üzerinde ciddiyetle durulacak, futbol meraklılarını telâşa düşürecek bir oyun hemen hemen yok gibidir.

Tehir edilen maçların görüldü kopararak oyunları gelecek haftadan itibaren başlayacaktır.

Süleymaniye — Taksim

Geçen hafta, Beşiktaş karşısında ağır bir mağlûbiyete uğrayan Süleymaniyelilerin bu sarımsızlıkla geçti ise lig sonunda bulunan Taksim takımını kolayca yenebilecekler gibidir.

Fenerbahçe — Vefa

Haftanın sayılı oyunu Fenerbahçe ile Vefa arasında oynanacaktır. İlk kati cellbeden Vefa takımı na... Geçen hafta güzel oyunu ile nazari hak yere sahadan çekilmiş ve hiç yoktan dahili bir sarımsızlığa saplanmıştır. Şayed geçen hafta zühür eden hâdise klüb dahilinde kolayca yatıştırılmış ise, Vefa takımı bugünkü halile Fenerbahçe için büyük bir gaile olacaktır.

İki tarafın temkili oyunu; bu maçın baştan, nihayete kadar heyecanlı dakikalarla geçmesine sebeb olacaktır.

Her iki takımın bu maça verdiği ehemmiyet hiç de birbirinden farklı değildir. Fenerbahçenin biraz daha müessir olacağına ümit etmek lâzımdır.

Şeref sahası:

Kasımpaşa — Beyoğlu

Ligde sonuncu vaziyette bulunan Beyoğlusporun, Kasımpaşa karşısında dayanabileceğini sanmak güçtür.

Kasımpaşanın bu maç kolay kazanılacak bir oyun olmalıdır.

Galatasaray — Beykoz

Bu mevsim lig maçlarında Bey-

kozun hemen birçok mühim oyunları sürprizle geçmiştir. Fenerbahçeyi ve İstanbulsporunu mağlûb eden Beykoz bu galibiyetlerle hakiki zaferler kazanmıştır. Zaman zaman Galatasaray karşı da fevkalâde likler yapan Beykozun bu sefer de bütün gayretile mücadele edeceğinde hiç şüphe yoktur. En olgun bir halde bulunan Galatasarayın bu maçtan da alınmış akı ile çıkacağına, bugüne kadar yaptığı oyunlar-

dan dolayı, kuvvetle ümit ediyoruz.

Ömer Besim

Mektebler arası futbol maçları

Mekteb maçlarına dün Fenerbahçe stadında devam edilmiştir. Alınan neticeler şunlardır:

Pertevniyal Haydarpaşayı 0-1, İstanbul lisesi İstiklâli 0-2, Işık lisesi Taksim 0-1, Darüşşafaka Veyi 0-5, Boğaziçi lisesi de Galatasaray 2-3 yenmişlerdir.

"Son Posta,"nın bulmacası: 19 - (9)

Soldan sağa:

- 1 — Gizli (6), Almanyada bir hava za (3)
- 2 — Serum (3), Tersinden ilâvedir (2).
- 3 — Sert, hastın (5), Su (2).
- 4 — Uzak nida, sı (2), Yağmurdan hasıl olur (3).
- 5 — Ezmekten emir (2), Hiçkırık (4).
- 6 — Ekran (5), Tahmin etmek, Sanmak (3).
- 7 — Erkek (2), Tokun aksı (2).
- 8 — Bayram (2)

Aşağı tabakaya ve rilen isim (4).

- 9 — Bir çalgı (3), Pariste bombalan fabrika (4).
- 10 — Not (2), Çok değil (2), Bir kadın elbisesi (3).

Yukarıdan aşağı:

- 1 — İstanbulda bir sayfiye köyü (7), Nota (2).
- 2 — Arkadaş (2), Kafkasyalı (5).
- 3 — Kültür mahfazası (3), Nota (2)
- 4 — Sakin, gürültüsüz (5).

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

5 — İçinde kalan iz, acı (4), Köyün ileri geleni (3).

6 — Muhteviyat (4) Sayd (2).

7 — Eski Rus hükümdarlarına verilen isim (3).

8 — Nota (2), Karadenizli (3), Fransızca deniz (3).

9 — Nota (2), Fransızca hayır (2).

10 — Mihver devletlerinden birinin harbiye nazırı (10)

«Son Posta»nın tarihi tefrikanı: 64

PATRONA HALİL

— Benim oğlum, asıl savab da hi bu şirzemei [1] kalileyi ortadan kaldırdı bu devleti aliyeye yeni nizam ve rahatlık vermektir.

— !...

— İmdi ne dendüğünü anladınız mı?

Patrona ciddi ciddi başını salladı:

— Anladık. Ocağı ayaklandırdı ve fesad çıkarıp İbrahim Paşa ve hempaları adlarını bir kâğıda yazdırıp ve yazup padişahın kellelerini istiyelim dersüz!

Hepsinin birden gözleri parladı:

— Hay seni doğuran kısırağa rahmet! diye bağırıldılar!

Espirizade Halilin yanına gidip yanığını okşadı:

— Baka benim oğlum, bunda «ocağı» [2] ayaklandırmak maksud değildir. Taifei bektashiyan dahi elyevm İstanbulda bulunmayup Üsküdar yakasındadır. İstanbul hemen hemen askerden hâlî; bulunur.

— Ya, yeniçeri olmayınca bu iş olur mu?

— Olur olur, hemen siz muvafakat eyleyüp bir yol «cihad» bayrağını küşad eylen. Bunca bağıran kışad esnaf ve halk peşinizden gelirler!

— Ya, anı nereden bilürsüz?

— Anı dahi yarın gece anlarsız.

— !...

— Bu işe önyak olur musuz?

— Ya neticede padişah İbrahim Paşayı teslim eyler ise anı bana verir misiz?

Sofadaki hocalar Patronanın asıl derdini biliyorlar, hareket için bir tek söz kaldığını anıyorlardı. Fakat birdenbire cevap veremediler. Patrona hâlâ ayakta duruyordu, boğuk ve kısık bir sesle tekrarladı:

— İbrahim Paşayı benim ellerime teslim eder misiz?

Hocalar başlarını kaldırıp kat'i

[1] Şirzeme bir avuç insan.

[2] Şehremininde, Baruthane yokuşunda oturan halveti şeyhi Abdurrahman efendiye cariyesi ile birlikte birkaç Arnavud tellâk öldürmüştü.

cevab verdiler:

— Beli oğlum, ederüz!

— V —

Güneş batmak üzereydi. Bulanık Halil suları altından geniş bir yol gibi parlıyordu. Üsküdar'dan Yemiş iskelesine gelen pazar kaçıyı müşterileri arasında üç kişi ayrıldı. Doğru bekâr odaları önüne yürüdüler, yangından müteessir olmanın diye mahsus yapılan ızkara gibi demir merdivenleri ikişer üçer atlayarak ikinci kata çıktılar, bir oda önünde durdular. Muslu silâhlığı arasından bir anahtar çıkarıp kapıyı açtı, ardından duran iki arkadaşına yol verdi:

— Girin yoldaşım.

Patrona Halil önce girdi. Kahveci Ali kapı önünde durdu, girmek istemiyordu. Patrona yük kapağını açarak yatağının arasından bir çakmaklı «piştov» çıkardı, kapağa doğru Aliye gösterdi:

— Çifte namluludur yoldaşım.

Ali ses çıkarmadan başını salladı. Halil piştovun horozlarını kaldırıp çakmak taşlarını ve barut ağızlıklarını muayene ettikten sonra beline soktu. Merdivenleri, gene ikişer üçer sekerek indiler.

Beyazid meydanına geldikleri zaman akşam ezanı çoktan okunmuştu. Üçü de ağızdan bayılıyor du. Çınar altındaki asma kahve önünde durdular. Ali iki elini ayrı ayrı arkadaşlarının omuzlarına koyup sordu:

— Bir sorba içelim mi dersiz?

Patronanın ağızdan müdesi ve barsakları gurluyordu. Şen şen:

— İçelim yoldaşım.

Dedi. Yavaş yavaş meydanı geçtiler. Okçulardaki meşhur Kazak Alinin çorbacı dükkânına girdiler. Karınlarını doyurduktan sonra, çınar ağız safasına döndüler. Gece yarısına kadar vakitlerini oralar da geçirecekler, sonra Beyazid hamamında hekim Abdülğani Efendiye bekliyeceklerdi. İkteşrine bir gün kaldığı için çınar altı serindi. Bu akşam Patronanın gözlerinde garib ve korkunç bir parıltı vardı. Şaka değil, İstanbul ve koca Os-

manlı devletini altüst etmesi ihtimali olan akubeti şüpheli ve kanlı bir işe girişmeği üzerine almıştı. Sabahleyin Ahmediyeye Yeniçeri ortalarına gidip, orta camisine, bölük kışalarına beyannameler atmışlar, ardından Üsküdar'a geçerek Yeniçeri ağası Hasan ağanın çadırına varıncaya kadar kâğıtlar bırakmışlardı. Hasan ağa beyannameyi görür görmez bir kaçıya atlayıp İstanbul'a koşmuştu. İbrahim Paşa Fatma Sultan Sarayında padişahla zevkasafa denizlerinde yüzüyordu. (Arkast var)

İstanbul P. T. T. Müdürlüğünden:

İstanbul, Ankara, Adana, Elâzığ arasında seferlere başlayan uçaklarla taahhüt üzere 1.4.1942 tarihinden itibaren bilimum P. T. T. merkezlerince uçağın mürselâtı kabulüne başlanmıştır.

Uçağın Yeşilköyden hareket saati 8.40, Yeşilköy'e müvasalat saati 16.40, postanın İstanbuldan hareket saati 7.20 dir.

Halkımıza bir kolaylık olmak üzere İstanbul Galata, Beyoğlu, Şişli, Üsküdar, Haydarpaşa Kadıköy merkezleri sabaha kadar, Beyazid, Fatih, Aksaray, Tophane, Beşiktaş, Kasımpaşa merkezleri saat 24 e kadar, Bostancı, Erenköy, Kızıltoprak, Sellimiye, Kuzguncuk, Bebek, R. hisar, Arnavudköy, Ortaköy, Fener, hal, Unkapanı, Kumkapı, namatya, Bakırköy, Yeşilköy, Topkapı, Edirnekapi, P. T. T. merkezleri de saat 19 a kadar her türlü uçak mürselâtı kabul edeceklerdir. Bu merkezlerce kabul olunacak maddelerin ilk uçakla sevki hususu temin olunmuştur.

Bununla beraber İstanbul postahanesinden uzak olan Boğaziçi, Haliç ve Erenköyden İleri Pendik'e kadar olan diğer bilimum merkezlerce de mahdud mesai saatleri dahilinde bilâkaydı şartı uçağla gönderilmek üzere her nevi mürselât kabul olunursa da bunların vapur ve tren tarifeleri tamamen uygun olmadıktan sonra postalarını hareketinden sonra kabul edecekleri mevadin merkeze celbi imkânı mevcud değildir.

Bu itibarla uçakla mektub göndermek isteyen ve gününde gitmesini arzu edenlerin isimleri yukarıda zikredilen merkezleri tercih etmeleri ve postanın İstanbuldan hareket saatini gözden uzak bulundurmamaları kendi menfaatleri içtinasıdır.

Saygılarımızla muhterem halkımıza arz ederiz. «4150»

Devlet Demiryolları İşletme U. M. den:

Sirkeci - Yeşilköy kısmi istasyonlarından yapılacak «tuz» nakliyatına mahsus tarife 10 Mayıs 1942 tarihinden itibaren meriyetten kaldırılacaktır. Fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilebilir. «2358_4184»

Muhammen bedelli (2997) lira olan 660 adetten ibaret muhtelif eb'atta ambuvalmanlı dökme akniti berusu ve teferriatı (14.4.1942) Sab günü saat (14) on dörtte Haydarpaşada Galatasaray dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulü ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (218) lira (3) kuruşluk muvakkat teminat ve kanununun tayin ettiği vesakle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe aîd şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (4205)

Askerlik işleri

Şubeye çağırılanlar

Fatih Ask. Şubesinde:
Tbb. Tğm. Halim Tüzün (52272).

Tbb. Tğm. Necati Oğ. Ertuğrul (43308) sayı.

P. Tğm. Said Evtin (44376).

P. Tğm. Ahmed Falk Oğ. Muzaffer İstanbul 332 (51890) acele şubeye müracaatları.

Parmakları kesilen kadın

Akıbıyıkta oturan Şükriye adında bir kadın, dün çalıştığı dokuma fabrikasında elini makineye kapattırması, parmakları kesilmiştir.

Yaralı kadın tedavi edilmek üzere Haseki hastanesine kaldırılmıştır.

Son Postanın edebi tefrikanı: 104

Küçük Hanımefend

Nakleden: Muazzez Tahsin Berkand

Bir gün evvelki müthiş manzara ortadan kaybolmuştu. Odanın ortasında geniş bir karyola, ipeklili örtüsüyle, ev sahibini bekliyor gibi idi. Her şey yerli yerinde duruyordu.

Kalın halı üzerinde ayak seslerini boğarak yürüdü, odanın her tarafını tetkikle koyuldu.

Duvarda, odaya hâkim bir vaziyette, babasının resmi asılmıştı. Şurada, koltuk üzerinde, antika bir yazma, ötede, bilinmez ne zaman mandan kalan bir işleme...

Yatağın yanındaki küçük masaya yaklaştı. Bunun üzeri resimlerle dolu idi. Ömer on yaşında iken çıkarılmış bir resmini gördü. Bu, gözlerine yaş getirecek kadar varlığını sarstı. O zamanı, mes'ud çalışma günlerinin bütün safhalarını hatırladı.

— O vakit ne güzel projelerim vardı! Ne çılgın ümidlerle yaşıyordum! Hakikat olacağına inandığım nice hayallerle dolu idim!

Bütün mes'ud bir devir, bütün bir gençlik! Bu güzel projelerin hepsi, sevilen bir kadının ölümüyle yerlere serilmiş, mahvolmuştu.

Bilâhtiyar elini cebine götürdü, küçük bir fotoğrafı çıkardı, sarışın bir genç kadını acı acı seyretti.

— Zavallı, zavallı Nüveyrecik! Karısının ölümünden sonra bu kadar zaman geçtiği halde onu hâlâ derin bir kederle düşünüyordu. Onun hatırasının, hergün geçtikçe biraz daha uzaklaşacağını, uzak bir hayale benzediğini biliyordu amma bunu kendi kendine bile itiraf etmekten çekiniyordu. Hayatının ancak birkaç ayını birlikte geçirdiği kadını zihninde hâlâ canlı olarak muhafaza ettiğine kendini inandırmaya ihtiyacı vardı. Çünkü ömrü boş, bomboştu...

Bu hatıradan kuvvet almak istiyor, muhtemel tehlikelere karşı onu bir kalkan gibi kullanıyordu. Elindeki küçük mukavva parçasına fazla bakıyordu. Bu fotoğrafı çoktanberi portfoyundan çıkarıp tetkik etmemişti. Şimdi o kendisine hattâ biraz yabancı görünüyordu. İçin için:

— Seneler insanın üzerinde ne müthiş tesirler yapıyor, diye mırıldandı.

Bir elinde eski karısının resmini tutarken dalgın bakışlarını o dâda gezdiriyordu. Birdenbire, masanın üzerindeki başka resimler arasında bir baş gördü. Bu, kardeşinin büyük kızı zannettiği Nerimanın son aylar zarfında çıkarılmış bir fotoğrafı idi. Kabarıksaçlarla büyük bir tezad teşkil eden mahzun bir tebessümle gülümsüyordu. Gözlerinde zekâ ile karışık şeytani bir parlaklık vardı.

Bu güzel ve tatlı yüzü daha yakından seyretmek için biraz eğildi, ince işlemeli çerçeveyi eline aldı. Hiç farkında olmadan, sağ elinde tuttuğu öteki resmi masanın üzerine bırakmıştı.

Uzun zaman, hiçbir şey düşünmeden bu genç başı tetkik etti. Onun kendi yeğeni olduğunu unutmuş, güzel, ince ve cazibeli kadını gibi görmeğe başlamıştı.

— Böyle bir kadın sevilmeğe lâyıktır. Bir erkek bunun için her türlü çılgınlıkları göze alabilir.

Bu düşüncesine gülümsedi ve bu defa, yanında biri varmış ta o na hitab ediyormuş gibi:

— Zarif ve lâtif bir kızağız dedi. Böyle bir çocuğu olduğundan dolayı Münir bahtiyardır.

Bu takdir kelimelerine biraz da gurur katılmıştı. Böyle güzel bir kadının kendi sülâlesinden olduğunu tasavvur etmek hoşuna gidiyordu.

— Onun gibi bir yeğene malik olmak benim için de iftihara değer bir şeydir. Yazık ki Münirin öteki çocukları abalarına benzemiyor.

Nerimanın resmini masa üzerine koymuş, bu defa Münirin karısı ve çocukları bir arada çekti.

rip annesine verdikleri bir fotoğrafıyı eline almıştı.

(Arkast var)

Kanunsuz suç

Yazan: Nusret Safa Coşkun

Gazeteciler, olasımdan çıkar çıkmaz, yarısına koşmuştu. Sorulan binbir suale cevap, yedi sekiz objektife poz vermek, ten yorulmuştu. Karısı, aynanın önünde ve yarı çıplaktı.

— Sevgilim gidiyor muyuz?..

Diye sordu, saatine bakarak ilâve etti:

— Geç kalıyoruz. Sen hâlâ giyinmemişsin..

Karısı, başını çevirmeden, kocasının aynadaki aksine cevap verdi:

— Sen gidebilirsin. Ben başka yere söz verdim.

Erkek, biraz daha yaklaşmış, elini, karısının çıplak omuzuna koymuştu:

— Nasıl olur sevgili.. En mes'ud, en heyecanlı bir günümde beni yalnız mı bırakacaksın!..

Kadın lakaydı. Tuvalet masasının üstünden şişenin birini bırakıyor, boya tüplerinin birini alıyordu:

— Hiçbir şey anlamıyorum senin mesleğinden. Hele keşifim, keşifim diye bahsettiğin şeye hiç aklım ermiyor. Gazetecilere de şaşıyorum peşinden koştukları için. Bu güzel günü, hastanenin teşrih salonunda geçirmeğe niyetli değilim.

Kaşları çatılmıştı; ell yavaşça karısının omuzuna kaydı. Sesi tırıyordu:

— Ne diyorsun? Ben bugün ilim âlemine öyle bir keşif arzediyorum ki, bütün dünyada akisler bırakacaktır. Böyle bir hâdisede yanımda bulunmak, kocanın iftihar etmek istemez misin?..

Kadın evvelâ, dudaklarını büktü, sonra burnunu oynattı.

— Kocam, balolarda, çaylarda yanımda bulunmak, benimle gururlanmak istemedikten sonra, ben, bir ilim muhâfesinde onun yanında bulunacağım halde çok garipsin..

Müstehzi bir kahkaha ile sözünü tamamlamıştı.

Erkeğin sesi kırık ve mahzandı:

— Demek gelmiyorsunuz!..

— Hayır şekerim. Sen güle güle git. Ben tafsilâtını gazetelerde okurum.

★

Salona girdiği vakit, sapsarı ve çok halsizdi. Yeni keşifile kazanacağı muvaffakiyet ve şöhretin, çığınca aşköl,

duğu karısını, kendisine bağlıyacağını sanıyordu. Halbuki, karısı bu mühim hâdisede hazır bulunmak şöyle dursun, odadan çıkarken muvaffakiyet bile temenni etmemişti. Bütün didinme, bir ömür harcayan bu keşif, ilim âlemi için olduğu kadar, karısına kendisini beğendirmek, onun gözlerini kamaştırmak için hazırlanmış değildi miydi? Karısının lakaydsını biliyordu. Fakat kadın ne kadar müstahni ise, kendisi o kadar âşıkı. Hem de nasıl? Salon alkıştan yıldıyordu. Bulanık gözlerini kaldırarak, yüksek tavana doğru yükselen anfi'ye baktı.

Beyaz gömlekler gözünü kamaştırmıştı. Bütün ilim adamları, profesörler, doçentler koca anfiyi doldurmuşlardı. Ta'lehel, yer bulamamışlar, üstüste merdivenlere yığılmışlar, teşrih masasının kenarlarına kadar taşmışlardı. Bütün salon, kendisini ayakta alkışlıyordu. Bu tezahüratın ne manası vardı; mademki karısı yanımda yoktu, mademki o bu heyecanlı manzarayı görmüyordu, mademki, bu muvaffakiyetin ona ifade ettiği hiçbir kıymet yoktur; o halde neye yarar? Biz herkes önünde kazanmak istedikimiz, bir kişi için, birini memnun etmek, birine kendimizi beğendirmek, herkesten fazla münhasıran birini alâkalandırmak için çalışmaz mıyız?

O, dopdolu salonu bomboş, bütün ilim otoritelerini salâhiyetsiz görüyordu. Karısı orada olmalıydı? «Sen sadece bir ilim kuklasım!» diyen karısına tıb âlemine nasıl allak bullak ettiğini gös-

termek istiyordu. Sükûnet ve boşluk onu düşüncelerinden çabuk ayırmıştı. Salon nefes almıyordu. Bütün gözler kendisine gevrilmişti. Masanın başına geçti. Asistanları yanımda yer almışlardı, ağız kup, kuruydu, ilim âlemine bir keşif hediye eden bir insandan ziyade, ihtilhanımı verememiş bir talebeye benziyordu. O muzları düşmüş, yüzü karışmıştı.

Asistanlar «hocaya ne oluyor!» der gibi birbirlerine bakıyorlardı. Nihayet, derin bir nefes aldı. Ellerini masaya dayadı. Ahenkâr sesi, salonun yüksek kubbesinde akisler yapmağa başlamıştı:

— Efendiler, bugün huzurunuzda, tıb âlemine, senelerce süren bir mesainin neticesini arz etmekle bahtiyarım. Evvelâ herkesin gülünç bulduğu bu keşif, merak saikasıyla de olsa, görmek için buraya toplandığınızdan dolayı sizlere teşekkür borçluyum.

Yorulmuştu. Durdu; halbuki, derslerinde hiç dinlenmeden iki saat konuştuğu çok olurdu. Bir gayri tabiiyet vardı üzerinde. Karısının gelmeyişi bu kadar izam edilmeğe değer bir hâdis bul, mamağa çalışıyor, bunu telkin ediyordu kendisine. Fakat garib! Sevinemiyor, gururlanamıyor, keşfini derin bir huzur içinde arzedemiyordu.

Tekrar konuşmağa başlamıştı. Şimdi keşfinin mahiyetini anlatıyordu. Ölmek üzere bulunan bir insana, yaşamasından ümid kesilen bir ağır yaralıya, elinde bir kişinin hayatını kurtaracak miktar, da olan, şu ampulden zerkedildiği takdirde ona asgari 15 senelik bir hayat kudreti temini mümkündür. Keşfinin esaslarını anlattıkça, salon kıpırdıyor, hayret nidaları, itiraz, tasvib, takdir sesleri birbirine karışıyordu. Sözü bitti, gi zaman:

— Şimdi, efendiler, dedi. Emrinizde ve iddiamı isbat mecburiyetindeyim. Bana, salonunda bulunduğumuz şu 1000 yataklı hastaneden yaşamasından ümid kesilmiş bir hasta getiriniz lütfen..

Asistanlar, harekete geçtiler. Bir araba içinde, daha evvel ayrılmış kanı id, şiddetli bir üremiden muztarib olduğu için kurtarılmasına imkân görülemiyen

60 lık bir ihtiyarı masanın yanına kadar getirdiler.

Tam bu sırada, salonun açık pencere, sinden, içeri imdadı sıhhi otomobilinin cankırış feryadı hücum etmişti. Hastaneye bir yaralı geliyordu.

Asistanlarına işaret etti:

— Ağır yaralı bir kazazede ise alınız. Belki o daha enteresan bir nümunedir.

Biraz sonra, diğer kapıdan, üzerine beyaz örtü atılmış, ikinci bir nakil arabası girmişti. Araba, masanın yanında durur durmaz, yaklaştı. Getirilenin yüzü kapalıydı; örtüyü çekti, çekmesiyle beraber, olduğu yerde sallanmış ve düşmemek için arabanın demirlerine tutunmuştu. Yarabbi, bu yaralı, karısı idi. Yüzü gözü kan içinde, baygın yatıyordu.

Arabanın yanındaki, imdadı sıhhi otomobilinin sıhhat memuruna sordu:

— Ne olmuş? Nereden aldınız bu yaralıyı..

— Polis bir randevu evi basmış. İçeridekiler damdan dama kaçmak istemişler. Bu kadın, balkondan içeri geçerken müvazenesini kaybederek düşmüştü.

Eller başını tuttu. En sevinçli günü ile, en korkunç dakikası birleşmişti. Son bir gayretle, karısını muayeneden geçirdi. Ağır yaralıydı. Onu ancak, keşfi kur, tarabilirdi. Fakat.. Bu kadın yaşama mıydı? Yaşamağa, tekrar cemiyet içine çıkmağa yüzü, kendisinin onu tekrar hayata iade etmeğe hakkı var mıydı?.. Kurtarmak elindeydi. Fakat öldürmeliydi. Bu suç, kanuna giren suçlardan sayılmazdı. Sonra elinde yalnız bir kişiyi kurtaracak miktarda ilaç bulunuyordu. Tevakkuf devresi uzamıştı. Asistanı soruyordu:

— Hocam, hangisini tercih ediyor, sanır?

Ellerini alından geçirdi.

Karısının yattığı arabayı itetek emretti:

— Götürünüz bunu..

Sonra, ilk getirilen ihtiyar hastanın üzerine eğildi:

— Efendiler, tecrübemi bu yaşlı hasta üzerinde yapıyorum!

Nusret Safa Coşkun

Adapazarı İcra Memurluğundan:

Sapancanın İstiklâl caddesinde 12 numarada mukim İben kaybolan Salih Niyaziye

Sapancadan İsmail Şemsettime olan borcunuzdan dolayı haczedilen gayri menkul hisselerinizin 2,5,942 Cumartesi saat 14,15 de Sapancada halk odasında açık artırma ile satılacağı, tarafınıza açık artırma ile satılacağı, tarafınıza tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur.

2.4.42 (942/578)

Satılık Emlâk

Emlâk ve Eytam Bankasından:

Esas No:	Mevki ve cinsi	Kıymetli T. lirası
465	Kadıköy Rasimpasa mahallesi Haydarpaşa sokağı eski 46 mük. 46, ye. 27,29 No:lu dükkânı müstemil bir ev	2500.—
1414	Eminönü Zindankapı Ahıncı mah. Yoğurtçu «Yoğurtçu Hüseyin sokağı pafta 93, ada 364, parsel 7, kapı eski 33, ye. 23, 25 No:lu 35 metre murabbaı kârgir iki dükkânın 1953/17856 hissesi.	2683.—
2378	Fener Tahtaminare mah. ve caddesinde « Yıldırım » Es. 80, 82 Ye. 61, 66 No:lu 77.62 metre murabbaı ev.	233.—
2449	Beyoğlu İnönü Mah. Nalbant ve Elmadağı caddesi pafta 54 ada 602, parsel 3, kapı eski 74, 76, 78 No:lu 155.50 metre murabbaı arsa.	467.—
2479	Hasköy Es. Kiremitçi Ahmet Çelebi, Yeni Keçeci piri mah. eski Ayazma, yeni Çakırgöz sokağında eski 16 yeni 20 No. lu tahminen 268,29 metre murabbaı arsa.	215.—
2712	Ortaköy Mecidiye mah. Ye. değirmen ve Osmanzade sokağında eski 33, yeni 1/1 27 taj 1,27 No:lu tahminen 39,40 metre murabbaı garağı olan kârgir evin 111/720 hissesi.	243.—
2771	Beyoğlu İnönü Mah. Dolapdere cad. pafta 54 ada 603 parsel 9 kapı eski 50,52 50,52 mük. 50, 52 mük. ye. 46, 48 48/1 No:lu 64,50 metre murabbaı ahşap baraka.	260.—
2906	Çarşı «Nalmedar» Yağlıkçılar cad. Es. 120, Ye. 82 No:lu kârgir dükkânın 21/240 hissesi.	131.—
2991	Kadıköy Rasimpasa mah. Yeldegirmeni cad. pafta 51, ada 212 parsel 8 kapı eski 8,8 yeni 10, 10/1 No:lu 134,50 metre murabbaı arsa.	538.—
3011	Beyoğlu Kocatepe Mah. Taksim Cad. ve Küçük Şişhane sokağına yüzü olan pafta 45, ada 534, parsel 2 kapı eski 2, 4, 147, 149 yeni 2, 4, 187, 189 No. lu 157 metre murabbaı arsa.	471.—
3382	Beyoğlu, Galata Şehsuvar, yeni Bereket zade Mah. Şimşir sokağında Es. 9,9 mük. yeni 17, 19 No. lu tahminen 51 metre murabbaı iki hane arsası	408.—
3557	Kadıköy Caferaga Mah. Mühürdar cad. pafta 34 ada 305, parsel 8 kapı eski 87 mük. yeni 112 No:lu 73 metre murabbaı arsa	365.—
X 3933	Büyükdere eski Bayır yeni Gülmez sokağı eski 1 mük. yeni 31 No. lu tahminen 34, 50 metre murabbaı ev	311.—
3969	Eminönü Mercanaga Mah. Validehan alt kat pafta 201 ada 339 parsel 122 kapı eski 69 yeni 69 No. lu 62, 50 metre murabbaı kârgir oda	125.—
4209	Büyükdere Cami Mah. Şehbal sokağı ve Çınar caddesine yüzü olan pafta 21, ada 75, parsel 6 kapı 1, 60, 62 No. lu 169,50 metre murabbaı bahçeli ahşap evin 3/4 hissesi.	898.—

Yukarıda adresi ve tafsilâtı yazılı gayrimenkuller peşin para ile ve açık artırma usulü ile satılacaktır.

Müzayedeğe iştirak edecekler mukadder kıymetin yüzde onu nisbetinde teminat yatırmaları lazımdır.

İhale 16.4.942 Perşembe günü saat ondadır. Satış esnasında verilen bedel mukadder kıymetli geçtiği takdirde teminat akçesi derhal arttırılmıyarak ihale kimin uhdesine icra edilirse teminat akçesi ona ikmal ettirilecektir.

İstekillerin teminat akçesi, nüfus tezkeresi ve üç kıv'a fotoğrafla birlikte bildirilen gün ve saate kadar şubemiz Emlâk servisine gelmeleri.

Not: X işaretli gayrimenkulün ihalesi Umum Müdürlüğün tasvibine arz, didikten sonra satılacaktır. «926» 3917»

Memleket haberleri

Bilecik'te

Vali zirai seferberlik işle bizzat meşgul oluyor, bölgeleri dolaşıyor

Bilecik (Hususi) — Vilâyet dahilindeki ekim vaziyetini bizzat görmek istiyen valimiz, Pazarcık, Karaköy ve Bozüyük mıntakalarını gezmiştir. Buralardaki ekiliş vaziyetlerinden umumiyet itibarile memnun olmuştur.

Pazarcık mıntakasında kahvelerde, oturmakta olan çiftçileri gören valimiz:

«— Şimdi oturacak zaman mı, sizin ekilecek yeriniz yok mudur? dedikten sonra nahiye müdürlüğüne dönerek burada oturan ve oyun oynayan çiftçilerin derhal ekim ve diğer işlere sevk edilmesini ve bu sıralarda kahvelerde oturacak zamanımız olmadığını, geceli gün düzlü çalışmamız icab ettiğini bilhassa bebarüz ettirmiştir.

Bundan sonra valimiz köylülere ekim işleri hakkında lüzumlu bilgiler vermiş ve her türlü isteklerini mümkün olduğu kadar yapacağını kendilerine vâdetmiştir.

Vilâyetimizde eskidenberi yapılmakta olan kozacılık için de ziraat müdürlüğümüz tarafından binlerce dut fidanı halka tevzi edilmiştir.

Bir karış ekilmemiş yerin kalması temine çalışan valimiz Rifat Şahinbaşın gayreti cidden büyükür.

Izmirde et bollaştı

Izmir (Hususi) — Son günlerde İzmirde fazla miktarda kasablık hayvan gelmeğe başlamıştır.

Mezbahada kesim de fazladır. Celebeler ve kasablar fiat hususunda belediye riyasetine vermiş oldukları sözü tutmuşlar ve fiatlara ilâve yapmamışlardır.

Havzada bir konferans

Havza (Hususi) — Pazar akşamı, Halkevi salonunda merkez ilkokulu baş öğretmeni Fund Punardağ tarafından «Türk bayrağı» mevzulu bir konferans verilmiştir. Bu konferanstan 200 vatan-das istifadelenmiştir.

Çukurovada

Bu yıl ova ziraatında 25 bin amele çalıştırılması kararlaştırıldı

Adana (Hususi) — İçinde bulunduğumuz mevsim Çukurovada hummalı bir zirai faaliyetin müshade edildiği günlerdir. Bunun için «Ziraat işçisi» gene ehemmiyetle bahis mevzuu olan meseledir. Çukurova müstahsiline ziraat işçisi temin işleriyle meşgul olan amele komisyonu, çiftçiler birliği, ziraat odası bu mesele üzerinde tedbirler almak üzere belediyede müşterek bir toplantı yapmıştır. Bu içtimada yapılan teşebbüsle, alınan tedbirler üzerinde konuşmalar olmuş ve kararlar alınmıştır. Bu sene Çukurova ziraatında 25.000 den fazla işçi çalıştırılacaktır.

Nazillide havalalar ve ekim faaliyeti

Nazilli (Hususi) — Kasabamızda bahar geldi, mutad sıcaklar artık başlıyor derken (Nevruz) birdenbire kışı andıran şiddetli bir soğuk getirdi. Burada doğudan esen keskin poyraz tam bir kış havası yarattı. Hatta bir sabah tektük kar bile döküldü. Bahara aldanıp çiçeklenen badem, erik, kayısı ağaçları bu soğuktan müteessir olacak, bu kısım portakal, zeytin ve incirleri yaptığı zarara ilâveten bu yaz meyvaları da noksan ürün verecektir. Çiftçilerin söylediğine göre bu yıl tarlalar tez tay olmakta, biriktirilen sular çabuk çekilmektedir. Bu sebepten Nazilli ovasında ve köylerde şu birkaç günlük ayaz ve soğuktan evvel pamuk tarlalarının hazırlanmasına, Mart mısırlarının ekilmesine hummalı şekilde başlanmıştır. Yer yer toprak kurumadan mahsul ekilemek endişesiyle bütün çiftçiler toprağa sarıldıklarından fazla tarla sahiplerinin işçi ve çiftçi bulması da güçleşmiştir. Evvelce ki liraya sürülen bir tarla şimdi on liraya sürdürülmektedir. Bu yıl her tarafta ekim fazladır. Herkes evvelce boş bırakılan yerlere arpa, mısır, patates, fasulya, nohud ekilmektedir. 942 yılı bizim için bereket yılı olacaktır.

Askerî vaziyet

(Baştarafı 1 inci sayfada)

ması ve bunları ya dağlarda muharebe, ye veyahud şimalde doğru çekimeğe icbar etmeleri beklenebilir.

İngilizler şayed şimalde doğru çekilir, lerce bu havalideki mühim petrol kaynakları ile müesseselerini de ya Japonlara terk veyahud tahrib zararında kalırlar, ki bu da kendileri için ayrı bir kayıp teşkil eder. İravadi vadisindeki İngiliz İmparatorluk kuvvetlerinin bu suretle çekimeğe mecbur bir hale gelmeleri, almış oldukları takviyelere rağmen Tungonun şimal doğusuna çekilmiş oldukları 2 Nisan tarihli bir Çunking tebliğiyle resmen bildirilmiş olan milî Çin kuvvetleri üzerinde de ayrı bir tesir husule getirerek hem onların daha şimalde çekilmelerini intaç eder ve bu suretle Mandalay şehriyle birlikte orta Birmanyanın mukadderatı artık yakından bahis mevzuu olmağa başlar, hem de İngiliz İmparatorluk ve Çin kuvvetleri, bir evvelki yazımızda da işaret etmiş olduğumuz vechile Çin hududuna doğru sürülerek Hindistan hududundan uzaklaştırılmış olur.

Gene bundan evvelki yazımızda kaydeylemiş olduğumuz gibi İngilizler, gerçik Çinlilerden devamlı olarak alabilecekerini tahmin ettikleri kuvvetlerle yu-karı Birmanya'da bir yan mevzii tutarak Hindistan hududunu endirekt bir tarzda müdafaa etmeği ve aynı zamanda Hindistan hududunun doğrudan doğruya müdafaa için de Hindistan ve Ortasarıdaki kuvvetlerden alacakları birliklerle yeni bir ordu daha teşkil eylemeği düşünebilirler. Fakat; bu düşünceenin nazari olduğu tekrar edilebilir. Zira, bir defa Çunking Çini, bilhassa İngiliz ve Amerikan harb malzemesinin kendisine eskisi gibi gönderilemediği şu günlerde İngilizlere hesabsız asker ve kışa gönerebilecek bir halde değildir. Eger, Çinliler böyle bir halde olsa idiler bunları şimdiye kadar Zitang vâdisine gönderirler, Tungodan çekilmek zorunda kalmazlardı. Kezalik orta Çin ile şimal doğu Çinde Japon baskısının şiddetle devam etmekte olduğu da malumdur. Sonra İngiltere, Hindistan müdafaa için ayarabileceği kuvvetlerin hepsini ayırmış ve bunlardan Birmanya ordusu diye bir ordu vücuda getirmişti. Bugüne kadar yalnız bu ordunun bile keşif tayyaresi, tank, ağır top vesaire gibi silah ve malzemesini ikmal edememiştir. İngilterenin yeni bir ordu teşkiline muvaffak olsa bile bunun önemli silahla-

rını tamamlayamayacağı ve hasmîle noksan teşkilât, noksan silah ve noksan malzeme ile muharebe mecburiyetinde kalacağı fazla bir ihtimal dahilindedir ve İngilterenin o kadar bel bağladığı Amerikan malzeme yardımı da, öyle anlaşıyor, ki Amerika filen harbe girdikten sonra azalmış ve bu malzeme daha ziyade Birleşik Amerikanın kendisine ihtisar ettirilmeye ve meydana getirmeye uğraştığı büyük ordunun noksanlarını tamamlamağa tahsis edilmeye başlanmıştır.

Vaktâ Pearl Harbur baskınından sonra mflûç bir hale gelmiş olmasına rağmen Pasifikteki Birleşik Amerika donanmasını bazı teşekküllerle Uzakdoğu harbinin başladığı tarihten bugüne kadar geçen dört aylık zaman zarfında üç defa Pasifik Okyanusunun baş kenarındaki Japon ada ve üslerine kamavari taarruzlar yapmış ve bu esnada bazı kuvvetlerle malzeme ve mühimmatı cenub batı Pasifiğe kaçırabilmeğe imkân bulunmuş idi. Yalnız derhal şunu da söylemek icab eder, ki yapılan taarruzlarla kaçırılan kuvvetler, malzeme ve mühimmat Uzakdoğu harbinin hudud ve şumulüne nazaran küçük ölçüde idi, bilhassa Uzakdoğudaki mütefik kuvvetlerin hasımlarile kudretli bir tarzda uğraşabilmelerini temin edebilecek vechile devamlı değil idi.

Birleşik Amerikanın bugün İngiltereye yapabileceği yardım henüz bu şekilde bulunmamaktadır ve İrlânda adasına gelmiş olan bazı Amerika kuvvetlerine rağmen bu şeklin değişmiş olduğuna dair orlada hiç bir emare yoktur. Her halde Avustralya hükümeti de Birleşik Amerikanın yardım durumunu bu suretle tesbit etmiş olacak, ki bundan on on iki gün kadar evvel Ortasarıdaki Avustralya kuvvetlerinin büyük kısmının Avustralyaya dönmeleri müsaadesini İngiltere, reden almıştır ve İngiltere, Ortasarıdan ayrılmış olan Avustralyalı askerlerin yerlerini anavatan adalarından binbir tehlikeye göze alarak gönderdiği veya gönderceği diğer kuvvetlerle doldurmak mecburiyetinde kalmıştır.

Uzakdoğudaki topraklarile üslerini kaybettikten, Avustralya ile Yeni Zelânda'nın müdafaaı hususunu da bu kıtaların bizzat kendi kuvvetlerle birlikte Birleşik Amerikanın yardımına terk ve tevdi eyledikten ve Çinlilerden az veya çok bazı yardımlar görmeğe başladıktan sonra dahi Birmanya ve Hindistandaki zayıf vaziyetini ıslaha imkân bulama-

ması ve Sir Crippsin teklifleri Hind milli kongresi tarafından reddedildikten sonra bu imkânsızlığı hattâ biraz daha arttırıcı gibi olmuş olan İngilterenin ne yapacağı, şimal doğu Hindistan ile birlikte Hindistan doğu sahillerini koruyabilmek için ne gibi yeni askeri tedbirler alacağı günün merak ile beklenen işlerini teşkil eylemektedir. Acaba, Almanların günü çok yaklaştığı zannedilen büyük taarruzlarının tevdi edebileceği bütün tehlikeleri göze alarak Ortasarıdan, hattâ İngiltere anavatan adalarından kuvvet ayırarak Hindistana gönderebilecek mi ve Birmanyalılar gibi Japonlarla ilk temas edecek Hindlilerin onlarla işbirliği yapmaları ihtimalinin önünü alabilecek mi? Bize öyle geliyor, ki Birleşik Amerika durumunu suretle değiştirmez. Kezalik İngiltere Hind Okyanusunun dahi Japon filosunu susturup sindirebilecek bir kudrette bir filoyu aynı suretle, hattâ garbi Avrupa karasında yeni bir cephe açılmasına veda pahasına dahi olsa o Okyanusa gönderemezse bu bahsettiğimiz işleri yapabilmeleri şüpheli bir hale gelecektir ve kaybedeceği şeylerin bilâhare telâfisi müşkül olacaktır. Ortasarıkm İngiltere için bugünkü zor durum dahilinde mühim bir mesned o'duğu muhakkaktır. Fakat, bu mesnedin sağ kanadını bugün Hindistanın teşkil etmekte olduğu da unutulmamalıdır.

K. D.

Çocuğunu sevindiren yurdunu sevindirir.
Çocuk Esirgeme Kurumu
Genel Merkez

Tarihten sayfalar

(Baş tarafı 3/1 de)

Dedi; naibi çağırtdı.

Naib hemen gitti; büyük hürmet ve kram gördü. Celâl Paşa onu karşısına oturttu; o kadar güzel söz söyleyen ve güzel yazı yazan adamın kim bilir ne kadar güzel konuşması lazımdı. Celâl Paşa onu konuşturmak için lâf açtıktan inkisara uğrayordu; çünkü naib deşelli bir cahil olduğunu her fırsatta belli ediyordu. Celâl Paşa fena halde kızdı ve meseleyi merak ederek sordu:

— İlamdan haberin var mı?

Naib yutkundu; ellerini oğuştdı; ezilip büzüldü; kendisini söyle müdafaa etti:

— Devletlüm, haberim vardır, lâkin hissem yoktur; zira müşveddesini Câbirizade yaptı; Nazîf Efendi beyaz etti; mahkeme kâtibi de mühürü bastı. Bilâh elim değmemiştir!

Celâl Paşa hemen kalktı; herifi hakaretle süzdü:

— Ben de sana ilâmla kıymet biçtim. Hele aslanların postlarına girmiş bir eşek imişsin! Yıkıl karşımdan!

Diyse bağırtdı.

Cahil naib tavanın başına yıkılacağını sandı; yerlere kadar eğilerek ve çabuk çabuk selâm vererek çıkıp gitti.

Meşhur sözdür: «Bir adamın ne kadar olduğunu anlamak istiyor musun? Onu konuştur, yahud «konuş da kim olduğunu anlayım!» derler.

Kadrican Kafı

Arif Polat Kitabevi

Bütün kitapları bulabilirsiniz. Parası gönderilen taşra siparişleriniz yollar.
Ankara caddesi No. 89. İstanbul

Vize C. Müddeiumumiliğinden:

Ekmeği fazla fiatla satmak suretile Millî korunma kanununa muhalif hareket etmekten maznun Vizede aşçı Ağuş oğlu Mustafa Veresiyevermez hakkında asliye ceza mahkemesinde yapılan duruşma sonunda:

Maznunun suçu sâbit görüldüğünden Millî korunma kanununun 31/3,59/3,63/3 üncü maddeleri mucibince beş lira ağır para cezasile mahkûmiyetine ve yedi gün dükânının kapatılmasına ve hüküm kat'ileştiği takdirde ilânına karar verilmiş olduğundan kat'ileşmiş bulunan hüküm bedeli yirmi beş lirayı geçmemek ve mahkûm tarafından ödenmek üzere ilân olunur.

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Ruzvelt Hindistan meselesine karıştı

Amerika Cumhurbaşkanı bir Hind şefine mesaj gönderdi

Yeni Delhi 4 (A.A.) — Kongre reisi Azad ve Pandit Nehru bugün saat 17.45 de general Wavel'in ikametgâhına gitmişlerdir. Crippsen görüşmelerinde hazır bulunduğu öğrenilmiştir.

Ruzvelt'in mesajı
Vaşington 4 (A.A.) — Yeni Delhiye gelen reis Ruzvelt'in Hindistan'daki hususî mümessili albay Louis Johnson'un, reis Ruzvelt tarafından «Bir Hind şefine» hitaben yazılmış mesajı taşıdığı bugün Be-yaz Saraydan bildirilmektedir.

Gandî söylemler
Yeni Delhi 4 (A.A.) — Delhi'den hareketinden evvel, Crippsen teklifi hakkındaki durum için ne düşündüğünü ısrarla soran gazetecilere cevap veren Gandî şöyle demiştir:

Tam bir sükût muhafaza etmekle memleket davasına hizmet ettiğime kanırım. Sizden bu arzuma saygı göstermenizi isterim.

Hind İcra komitesinde münakaşalar

Yeni Delhi 4 (A.A.) — Hind Birliği kongresi icra komitesi, bugünkü Cumartesi sabahı takriben 2 saat süren bir toplantı yapmıştır. Toplantıdan sonra Azad, muharebelerin yaklaşması sebebiyle Bengal ve Assam'daki durumun incelenen, diğünü gazetecilere söylemiştir. Cel-se, bu buhranlı anda kongrenin memleketi ne gibi direktifler ve -rimleri gerekli olduğunu münakaşa etmiştir.

Azad, Gandinin komiteye tavsiyeler yapmak üzere hareketini bir gün geciktirdiğini ilâve etmiştir. Münakaşalara bugün öğleden sonra da devam edilecektir.

Rumen - Macar gerginliği

Ankara 4 (Radyo gazetesi) — Bazı yabancı kaynaklardan verilen haberlere göre Rumen - Macar hudutlarında Rum ve Macar k't'aları arasında çarpışmalar olmuştur.

Fransada hava kurbanları

Paris 4 (A.A.) — Telemindia: 1 Nisan'da İngiliz tayaraları gündüz, berrak bir havada Boulogne-Sur-Mer'e taarruz etmişlerdir. Atılan bombalardan biri mektebe düşmüş ve 14 çocuk ölmüştür. Hastaneyeye düşen başka bir bomba ile iki hastabakıcı yaralanmıştır.

Berlin Japon sefirinin Bal anlarda temasları

Budapeşte 4 (A.A.) — Ofis: Berlin'deki Japon büyük elçisi general Oshima'nın Pazartesi günü hususî surette Budapeşteye vardığı iyi bir kaynaktan bildiriliyor. General, Budapeşte'de Japon büyük elçisi ve diğer birçok şahsiyetlerle görüşmek fırsatını elde edecektir. Mumaileyh, kısa bir ikametten sonra Bulgar ve Sofyaya gidecek -tir.

Sofyada Japonun Ankara elçisi ile buluşmak ümidindedir.

Bir Fin gazetesi göre

(Baştarafı 1 inci sayfa)
belli değildir. Bulgar kralının Hitleri ziyareti esnasında yardım vadedtiği iddia edilmiş, Bulgarlar da bunu yalanlamışlardır. Bir Fin gazetesi Bulgar askerlerinin cenub cephesinin bir kesiminde harbe -tirak ettiğini bildirmektedir. Fakat bu haber başka hiçbir kaynaktan teyid edilmemiştir.

Londra radyosunun bulgarca neşriyatında Kral Borisin Sofyaya döndükten sonra ortodoks kilisesine gittiği orada Hitlerin galib gelmesine dua ettiği haber veriliyor.

Japon donanması sözcüsüne göre "On yıl sonra dahi Amerikan filosu Japon filosuna karşı koyamayacak..."

Tokyo, 4 (A.A.) — D. N. B.: Japon donanması sözcüsü M. Ito, Domei ajansına aşağıdaki de-meçte bulunmuştur:

Fikrimece, Birleşik devletler filosu, on yıl sonra dahi, Japon filosuna karşı kat'i bir savaş verecek derecede kuvvetli olmayacaktır. Birleşik devletler deniz makamlarının önümüzdeki on yıl içinde Japonya ile böyle bir kat'i karşılaşmayı düşünebilecek derecede eyimsiz olduklarına inanmam.

Pearl Harbour'da beş Amerikan zırhlısı batırılmış ve başka 4 zırhlı hareketli bırakılmıştır. 1936 da Japon zırhlılarının sayısı 10 idi. Muhtemel olarak pek yakında başka Japon zırhlıları servise girecektir. Japon ve Amerikan filoları arasında bugün mevcut nisbet, Japon kuvvetleri lehine olarak asgari 10 a on dokuzdur. Birleşik devletler, 1943 de 17 zırhlıya sahip bulunacaklarını tahmin ediyorlar. Japonun her zaman asgari o kadar zırhlısı bulunacaktır.

Amerikan filosu, Guam, Wake ve Manila deniz üslerini kaybetmek suretiyle zayıflamıştır. Halbuki bu üsler Japonların eline düşmeden önce, Birleşik devletler deniz makamlarının fikri, iki filo arasında Amerika lehine 3/5 nisbetinin, bir taarruzun muvaffakiyetini garanti edecek mahiyette olmadıkları merkezinde idi. Bu üsler Amerikan elinde bulunmadan 3/6 nisbeti dahi, Birleşik devletlere esadî bir şans ihtimali veremez.

İlkbahar taarruzu

(Baştarafı 1 inci sayfa)
diğer seferler asgari hadde indirilmiştir. Kışın uzun sürmesi, demiryolların kâfi gelmemesi dolayısıyla büyük taarruzun Mayıs ayından önce yapılması mümkün görülüyor. Umumi kanaat taarruzun Mayıs ortalarına doğru olacaktır.

Sovyetler de Volga boylarında topladıkları büyük kuvvetleri cephenin önemli kısımlarına sevk başlamışlardır. Sovyet başkomutanlığının cenubta Har-kofka Tağarında 90 tümenine yakun bir kuvvet topladığı haber veriliyor.

Sovyetlerin şimdiden cenub cephesinde toplanmaları, Almanların bu cepheye taarruz ihtimallerini kuvvetlendiriyor. Son günlerde ise Sovyet hücumları hafiflemiştir. Sebep de bir, bir buçuk ay sonra başlayacak Alman taarruzuna daha hazırlıklı çıkmak, bulundukları mevzileri tahkim etmektir.

Birkaç gündenberi Almanlar mukabil taarruzlarını sıkıştırması ve siddetlen-dirmişlerdir. Bihassa Leningrad ve Smolenskte mukabil taarruzlarına bu hatlardaki kötü durumlarını bertaraf etmeğe çalıştıkları muhtemeldir.

Moskova 4 (A.A.) —Umumi askerlik devresinin ilk altı ayı içinde Sovyetler Birliğinde milyonlarca er talim görmüş-tür. Yeni ordular, muhtelif bölgelerden geliyor.

K't'ardan mühim bir kısmı teftişlerini mükemmelleğe geçirmişler.

Suikasd davası

(Baştarafı 1 inci sayfa)
ve Süleymanın ifadeleriyle dosyalar da mevcut zabıtabir ve bazı vesikalar tercüme ettirilmeğe ve lüzumlu gördükleri notlar alınmaktadır.

Muhakemenin önümüzdeki Çarşamba celsesinde davanın gösterceği inkişafa göre lüzum hâsıl olursa İstanbul'dan da bazı şahidlerin celbine veya istinabe suretiyle ifadelerinin alınmasına karar verilmesi ihtimal dahilindedir.

Ömer Tokadın Ankaraya birinci gelişinde Yenışehirde Lozan meydanında 73 numaralı Lozan apartimanının zemin katında bir odada oturan berber kalfat Süleymanın odasında kaldığı anlaşılmıştır. O -turdugu dairenin bir odasını Süleymana kiralamış bulunan İktisad ve Kâletî seferberlik şubesi memurlarından Maruf Konurkaya bu mak-sadla ömme şahidleri arasında dinlenecek ve Ömerin o zamanki ruhi haleti ve hareketleri hakkında kendisinden izah alınacaktır.

Bu'gar radyosunun Türkiye hakkında dostane neşriyatı

Ankara 4 (Radyo gazetesi) — Bul-gar radyosu bir icmalinde kötu niyetli propagandalar karşı Bulgaristanın sulh ve emniyet unsuru içinde yaşadığını bildirirken sonra Türkiye ile olan mü-nasebetlerden bahsetmiş, Filibe fuarına iştirakine bahis mevzuu ederek de-miştir ki:

— Bu hareketi bilhassa sevinçle karşıyoruz. Cenub komşumuzla iyi geçin-dirmize bu ne güzel bir delildir. Bu -dostluklarımız bir kere daha teyid ve ifade ediyor.

Sofya 4 (A.A.) — Filibe nümuneye pa-nayırı 6 Nisan'da açılacaktır. Almanya, İsviçre, Romanya, Macaristan ve Tür-kiye panayırı iştirak edeceklerdir. Filibe beklenen Türkiye resmi heyetinin başında, Türkiye sanayi umum müdürü bulunacaktır. Bundan başka yeni bir ticaret anlaşması yapmak için Ankaraya giden Bulgar ticaret heyetinin Sofyaya döndüğü bildirilmektedir.

Rusyada son harb vaziyeti

(Baştarafı 1 inci sayfa)
Cephenin şimal kesiminde fazla savaş faaliyeti olmamıştır. Yalnız bir kolordu kesiminde 15 düşman tankı tahrib edilmiştir. Savaş ve av tayarları teşkilatı Mourmansak da ki askeri hedeflere müessir taarruzlar yapılmıştır.

197 numaralı hücum grubu doğu seferinin başındanberi topyekün 200 düşman tankı tahrib etmiştir.

Bu yılın ilk üç ayında Sovyetler, Alman doğu cephesini yeniden oynatmak için yaptıkları boş teşebbüsler esnasında ve Alman taarruzları sonunda insan ve malzeme bakımından oldukça büyük kayıplara uğramışlardır. Önemli sayıda insan kaybına mal olan kayıplardan başka, düşman 1 Sonkânundan 31 Mart 1942 arasındaki devrede topyekün 104 bin 128 esir vermiş, 2167 zırhlı araba ve 2619 top bırakmıştır. Aynı müddet zarfında Sovyet hava kuvvetlerinin kayıpları şudur: 1765 tayaraya hava savaşlarında düşürülmüştür. 250 tayaraya uçakavar topu ateşle tahrib edilmiştir. 595 tayaraya yerde tahrib edilmiş ve 110 tayaraya kara teşkilatlarımız tarafından düşürülmüştür.

Bununla beraber Japonların Birmanya, Malezyayı ısgal için kullandıkları kuvvetlerle mukayese edilebilecek kuvvetler kullandıkları tahmin edilemez. Hatta bir tek kuvvetli hücum, bunları dağıtabilir. General Alexander, kendisi ne yeni taktikler kullansın diye ka-dar, bugünkü kuvvetlerini muhafaza et-melidir.

İngiltereye sipariş edilen lokomotif ve vagonlar geliyor

Ankara 4 (Hususî) — İngiltereye sipariş edilmiş bulunan 22 lokomotif ve 650 vagonun bugüne kadar teslim edilmiş bulunan 5 lokomotif ve 248 vagon, dan gayrisi de önümüzdeki aylarda tamamen gelmiş bulunacaktır. Bu lokomotif ve vagonlar Sivas car aleyesinde monte edilmektedir.

Birmanya yolunda vaziyet ciddi

(Baştarafı 1 inci sayfa)
Birmanyadaki vaziyet hakkındaki haberlerin en kötüsü, yalandır. Akyab'da Japonlar karaya çıkmış değillerdir. Bununla beraber, Japon deniz kuvvetleri, Binglee körfezi açıklarında bulunuyor ve bu kuvvetlerin bu bölgede bir çıkarma hareketine teşebbüs etmeleri daima mümkündür.

Öteki haberlere gelince, bunlar ciddidir. Esas yolun doğusunda balta girmemiş ormanlardan kendilerine bir yol açarak ilerleyen Japon kuvvetleri ile 1 Nisan gecesi yapılan şiddetli çarpışmalardan sonra, İleri kuvvetlerimiz, Pro-meden geri alınmış ve bu kuvvetler şehrin şimalinde yeni mevzilerine girmişlerdir.

Sakrang'da Japonlar, Tungonun 15 mi şimalinde Yadeş dolaylarında bulunuyorlar. Düşman, büyük terakkiler kaydettiğini söylüyor. Çindiler, Tang'u kahrmanca müdafaa etmişlerdir. Sanıldığına göre, ancak bombardımanlar, yiyecek, su ve münaize yoluyla bu tahliye mecburi bir hale sokmuştur.

Birmanyadaki k't'alara kumanda eden General Alexander, hava kuvvetlerinin müzaheretinden mahrumdur. Münakahe hadları azdır. Hasun bir ah-ıl ortasındadır. Bütün bu güçlükleri ne dereceye kadar karşı konulabileceğini söylemek zordur. Yalnız İrredana vadisinde dört bin Birmanyalı Japonlarla birlikte çarpışıyor.

Bununla beraber Japonların Birmanya, Malezyayı ısgal için kullandıkları kuvvetlerle mukayese edilebilecek kuvvetler kullandıkları tahmin edilemez. Hatta bir tek kuvvetli hücum, bunları dağıtabilir. General Alexander, kendisi ne yeni taktikler kullansın diye ka-dar, bugünkü kuvvetlerini muhafaza et-melidir.

SİVASET İLE ALİEMİNDE

Hind meselesinin hallindeki zorluklar

İngiltere ile Hindistan arasında cereyan eden müzakerelerin bir çık-maza değile bile çok getin bir safhaya girdiği görülmektedir. Bunda Hindilerin mi kabahati vardır; yoksa İngiltere mi beceriksizlik yapmıştır. Henüz bu hususta kat'i bir hüküm vermek mümkün değildir. Fakat vak'a ve yeni tabiriyle olay bu merkezdedir.

İngiltere namına Hindlilerle görüş-meye memur edilen ve bir müddet evvel Yeni Delhiye vâsal olan Sir Stafford Cripps henüz Londrada bulunurken, bilhassa Mihver kaynakları bu memuriyetin akamete mahkûm olduğunu iddia edip durmuşlardır. Buna mukabil birçok insan ise, İngilterenin uzun uzun hazırlıklar yaparak fevkalade bir murahhasını ta Londradan Hindistana göndermek gibi muhataralı bir teşebbüsü boşboşuna ihtiyar etmeyeceğini unanmış ve Sir Stafford Crippsin Hindistana varır varmaz Hindlilerle hemen bir anlaşma yapacağına inanmışlardır.

Fakat bugün için İngiliz - Hind müzakerelerinin inkişafı bir vakadır. Yarın neler doğuracağını ise şimdiden tahmin etmek kabil değildir. Hükümetin teklifini Hindlilere bir küll yani bütün olarak sunan İngiliz murahhasının kısa bir «evet» veya «hayır» cevabı istemesi, zannımızca yanlış bir hareket tarzı olmuştur. Geçen harbe kendisine yapılan vâdilerin tutulmadığı iddiasıyla bu harbe bir nevi tarafsızlık vaziyeti alan Hindistana, her halde daha başka türlü hitab edilmek lâzım gelirdi.

Bir defa, şu anlaşılıyor ki, bugünkü Hindistan, harb sonuna muallak vâdilerle iftixa etmek kanaatinde görünmemektedir. Onun isteği, yarı müstemele mahiyetinde bir dominyon olmaya da razı göstermek değildir. O, İngilterenin içinde bulunduğu hakiki müşkülleri ya-lımdan tartmış ve bunları iyi bilen bir mütehassıs sıfatıyla tam istiklâl istemektedir. Alemün kıvrımlarına davası, nun mahiyetini bu derece kesin olarak yazan bir kongrenin muhtar bir idare

veya yarı bir müstemele hakkında iktifa edebileceği sanılamaz. Bu hususta mevcud olanları unakatefek tereddütleri, Hind kongresi ikinci reisinin geçen gün ajanslar tarafından verilen beyannamam tamame silmiş, süpürmüştür.

Demek oluyor ki İngiltere için Hind meselesinin halli uğurunda yapılacak sey, vaziyeti tamamen değiştirecek olan bir istiklâl hakkı tanımaktır. Fakat İngiltere için böyle bir karar verilebilir mi? Mesele bu noktada toplanıyor. Hindlilerin cereyan şekli gösteriyor ki Japonya tarafından Hindlilere bir takım vâdiler yapılmıştır. Bu vâdilerin başkası. İngilizlerin Hindistandan çekilmeleri takdirinde Hind arazisinin Japonlar tarafından istilâya uğramıyacağıdır. İngiltere düşündüren sey de budur. Çünkü müstaklil bir Hindistanın ilk yapacağı sey, Japon tehlikesini bertaraf etmek için İngiliz garnizonlarını kendi topraklarından uzaklaştırmak olacaktır. Buna mukabil İngilizlerin Hindlilerle anlaşmamaması, Japon istilâsını hızlandıracaktır. Bu ise, Hindlilerin işine gelmemektedir.

Onların maksadı İngiltereden yalnız istiklâl koparmak değil, bu istiklâl sayesinde İngilizleri Hind topraklarından uzaklaştırmaktır da. Ancak bu sayede Japon tehlikesinden korunabilecekleri sandıkları için Sir Stafford Cripps ile olan müzakerelerinde maksadlarının ancak bir kısmını ifşa ediyor ve istiklâl bahsinde musur davranıyorlar. Bunu koparıp koparmaz ikinci bir istek mer-halesinin hüti edeceği şüphe götürmez bir hakikattir. İngiltere bunu hissettigi için ki Hindistanın verdiği red cevabına rağmen hâlâ mülayim davranıyor ve arada mevcud münasebet bağlarını kesmiyor.

Fakat Sir Stafford Crippsin bundan sonra yapacağı fedakârlıklar ne olursa olsun; Hind meselesinin musilhane bir şekilde halledilmesi beklenemez. İngiltere, bu işi, ancak Japonyaya mukave, mot etmekte halledebilir. Bu sebebledi ki vaziyeti bu cepheden görmek ve ona göre hareket etmek İngilterenin esas menfaati iktisadidir. — ★★

Pek yakında İstanbulun en büyük iki sineması olan

İPEK'te SARAY'da

Türkçe sözlü Fransızca sözlü

nüshası nüshası

ALKAZAR MUHASARASI

Baş rollerde:

MIREILLE BALIN ve FOSCO GIACCHETTI

Müthiş ve hakiki sahneler... Mücadeleler... Tefrikaya düşen bir milletin feci akıbeti... Muazzam kahramanlık ve fedakârlık manzaraları... Gözlerinize inanılmıyacağınız bir şaheserdir.

Güzellikleriyle bütün gönülleri teshir eden... Şarkılarla herkesi şadlatan

DOROTHY BETTY LAMOUR GRABBLE

7 büyük yıldızla tek bir film çevirdiler

ŞARK BÜLBÜLÜ

Yüzlerce güzelin yaşadığı bir cennet sayısız zevklerin toplandığı bir ses'e dünyası

Bugün **LÂLE'nin** göstereceği

En güzel filmidir.

Programa ilâve olarak: Renkli **EMİNE KÖPEK SERGİSİ**.

Bugün saat 11 de tenzilâtli matine

BUGÜN **SARAY Sinemasında**

JACK OAKIE ve CHARLOTTE GREENWOOD ile

SHIRLEY TEMPLE

tarafından yaratılan ve sanatçının hayatlarını tasvir eden

Küçük Yıldız

filmünü mutlaka görünür. Müessir mevzuu ve cazib sahneleri vardır. Bugün saat 11 de tenzilâtli matine

BUGÜN

TAKSİM Sinemasında

Hayali sihrifüsünle dolu evvel zaman masallarını gölgede bırakacak binbir gece efsanelerinin en güzel, efsaneli aşk hikâyelerinin en cazibi:

TÜRKÇE SÖZLÜ ve ŞARKILI REVÜ ve KOROLU LEYLÂ

Sönmez bir aşkın çığgın hasretlerini, ölmek bir sevginin acı nağmelerini terennüm eden bu müstesna büyük eser, klâsik Türk musikisinin üstüdi **DEDE EFENDİ'nin** en ruhnuz parçalarını süslenmiştir. Memleketimizin en büyük musiki üstadları, en tanınmış an'atkarları ve en meşhur ekuyucuları bu esere lütfen iştirak etmişlerdir.

Bu filmün en ruhnuz parçalarını teganni eden memleketimizin iki büyük okuyucusu

MUALLA İŞILAY - SUAD GÜN

Musiki ve şarkıların **KEMANİ SADİ İŞILAY** bestekârı

Türk milli musiki hayatımızın en büyük hâdisesi

60 kişilik Mehter takımı

40 kişilik Muazzam koro heyeti

36 kişilik Küme saz heyeti

Türk filmciliğinin, Türk dublajının, Türk musikisinin zaferler harikasını teşkil eden bu büyük eseri sayın halkımıza hararetle tavsiye ederiz.

Seanslar: Saat 10-11,30,1,2,30,4,5,50,7. ve 9 da

Yalnız saat 10 da tenzilâtli matine

Seanslar nihayetinde salon tamamen boşaltılacağından sayın halkımızın tam seans saatlerinde gelmeleri rica olunur.

ŞARK Sinemasında

Gönülleri aşka bağlayan bir eser:

BİR TAŞLA ÜÇ KUŞ

Rejisörü ve **THEULINGEN'in** Gusti Huber baş rolde

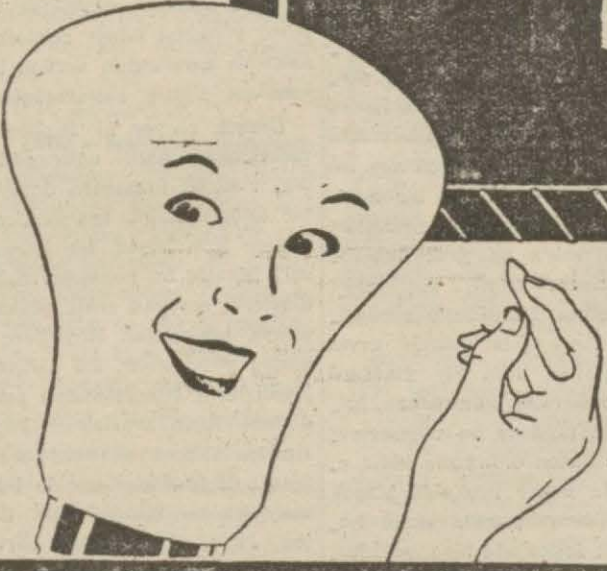
ve Herman THIMMING ile temsil ettikleri senenin baştan başa neşe ve kahkahalarla dolu bir filmi

Bugün saat 11 de tenzilâtli matine

TUNGSRAM KRIPTON

LÂMBALARI GELMİŞTİR

AZ SARFIYATLA
GÜNEŞ GİBİ PARLAK
BİR IŞIK

BURLA
BİRADERLER
İSTANBUL - ANKARA - İZMİR

(Anıt - Kabir) projelerini beğenmeyenler

(Baştarafı 1 inci sayfada)
ettirilmesine belki gönlümüz üzülecekti
fakat rahat olacağız.

Müsabakayı hazırlayanlar da böyle düşünmüşlerdir, program belki daha iyi tanzim edilebilirdi. Fakat anıtın tarzı mimarisinin bile serbest bırakılmış ol- ması onun en iyi tarzda olmasını arzu etmekten ileri geliyordu. Hatta müsaba- ka eserlerini seçecek olan jüri azaları yalnız Türk mimarlarından ve mühen- dilerinden terki edilmemiştir. Ken- di görüşümüzün daha üstünde bir eser seçmek için Avrupa'nın en ileri tanınmış mimarları ve profesörleri jüri azası ola- rak davet edildi.

Gerek Türk gerek yabancı meslekdaş- ların kendilerine çok şerefli ve tarihi bir itibar vâdeden müsabakaya en son gayretlerini sarfetmiş olduklarını zanne- diyorum. Bu kadar zor ve güçlü bir mü- sabakaya kırk yedi mimardan daha faz- lasının cesareti edip girişeceklerini de unutmuyorum. Hatta müsabakaya çalı- şanları ikiye üçer mimar olarak kabul etmeliyiz. Bu anlatılması ve ifadesi ade- ta gayri kabil gibi görünen tarihi ese- rin projesine tek başına çalışmak kud- retini gösterenler herhalde azdır. O halde müsabakaya iştirak eden yerli ve dünya mimarlarının yekünü yüzü bulur. Yüz kafanın verimi herhalde kü- çüksemez. Yani müsabakaya azami miktarda iştirak edilmiştir.

Bu ön sözleri söylemekten maksadım neticenin ne kadar zorlu ve çetin fakat o kadar da isabetli ve kıymetli verimler vereceğine işaretirdi. Netekim öyle oldu ve bizim için şerefli bir netice oldu. Üç birincilik alan proje arasında bir de Türk mimarının eseri vardır. Bu Türk san'atkarının laykî veçhile karşınlanma- mış olmasına müteessir olduğumu da ifade etmeliyim. Beynelmillel bir maçta birinci gelen futbolcular, süvariler, ve pehlivanlar birer kahraman gibi göste- riliyor ve karşılıyor da beynelmillel bir san'at ve fikir yarışmasında birinci ge- len bir Türk san'atkarını adeta garipse- yoruz.

Eserler hakkında bir mütaleada bu- lunmak bize düşmez. En salâhiyet sa- hibi bulunan jüri azaları hükümlerini vermişlerdir. Neticeyi kabul etmek lâ- zımdır.

İstediğimiz olmuştur: İşte beynelmillel şöhratler kudretinde içimizde bir Türk

san'atkarı varmış meydana çıktı. Türk mimarının liyakat derecesi beynelmillel tanınmış istad mimarlar tarafından tes- lim edildikten sonra artık şüphelenmeye ve başka şeyler düşünmeğe yer kalma- mıştır. Üzüntümüz de geçmiştir. Ata- türkü bir Türk mimarının eseri küçük, lıyacaktır. Yalnız bunu söylemeliyim ki bu bir müsabaka bir fikir projesi idi. Daha üzerinde işlenecek ve mükemmel- leştirilecektir. Mimarlar buna avan pro- je derler. Yani bir fikir tesbiti bir plân tasarlama eseri. Bununla tatbikata ge- çilemez. Tatbikat projeleri için daha hayli zaman lazımdır. Bu müddet zar- fında gerek jürinin işaret ettiği ehletler gerek etkârı umumiyenin ve hükümetin istiyeceği her hususu temin etmek müm- kündür. 5 Nisan (6)

Anıtın millî mimari tarzında olmasına gelince: bizim inkılâba müvazî dünya mimarlığında da derin inkılâplar ol- muştur. Bu arada tarihi ve eski tarzlar, dan tamamen vazgeçilmiştir. Binaena- leyh millî mimari dediklerimiz zaman eski cami, han, yalı ve diğer tarihi motifler, le millî mimari yapılamayacağı yalnız bizdeki tecrübelerle değil bütün dünya- daki tecrübelerle de sabit olmuştur.

Bununla beynelmillel mimariye taraf- dar olduğum zannedilmese, ben mi- marlıkta koyu bir milliyetçiyim. Fakat şekil takâdüllüğüne asla kabul etmem. Mimarlık yaratıcılık demektir. Türkün yaratıcılığına da inanıyorum. Bina-na- leyh Türk san'atkarlarının yaratıkları eserler yapıla yapıla bir gün modern bir üslubun vücud bulacağına inanmı- şımdır. Sinana bakınız, Sinan olmak için üç yüz tane eser yapmış ve inşa etmiş. Onun için Türk mimarından ismarlama bir tarzda millî eser istiyе- meyiz. İstesek de yapamazlar. Onlara bol bol inşaat yaptıralım, bir gün mo- dern Türk mimarisinin de taazzuv ve te- kevvün ederek karşımıza çıktığını göre- ceğiz. Bununla beraber Türk mimarlar- ının eserlerinde millî ruh sezdiğimi ve bir Türk havasının estüğünü de söyleye- bilirim. Bilhassa dahili manzara itiba- rıyla. Harici mimarisinin yabancı (Grek) olduğunu söyleyenler şekle alda- nırlardır. Burada Sinanın mimari dü- şüncelerine uygun bir takım esaslar var- dır, şekiller değil... Türk mimarlığı rüs- tünü isbat eyledi. Atatürk de kendi ev- lâdlarının eserine kavuştu.

DERMOJEN

YANIK, ÇATLAK, EKZEMA ve CİLD YARALARINA fevkalâde iyi gelir. Derinin tazelemesine ve yenilenmesine hizmet eder. HER ECZANEDE BULUNUR.

FRENGİ

ve Belsoğukluğu

na tutulmamak için EN İYİ İLÂÇ:

Protejidir.

Her eczanede 50 Kr. satılır

NEVROZİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizim

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derhal Keser.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

BAYANLAR ve BAYLAR

Müessesemizde daima KADIN ve ERKEK kol, ceb saatleri, masa, duvar saatleri, altın ve plâtin nişan yüzükleri, kıymetli taşlarla süslü ÇİÇEK ve PLÂKLAR ve yeni «Şevall» ye yüzüklerinin zengin çeşitlerini bulun- durduğumuzu bildirmekte şeref duyuyoruz.

SINGER
SAAT Mağazaları

ADRES: İSTANBUL, EMİNÖNÜ CADESİ No. 8

Öksürenlere KATRAN HAKKI EKREM

Kaptı Kaçtı Kamyonet Alınacak Maliye Vekâletinden

Resmî bir daire için 0,5 ilâ 1,5 tona kadar Fort, Şevrole, Enternasyonal markalardan yeni ve orijinal karuserili bulunmadığı takdirde yine aynı mar- kalardan olmak üzere bir adet müstamel kaptı kaçtı kamyonet satın alın- maktadır.

- 1 — Yeni kaptı kaçtı kamyonetin karuserideki dahili tertibatı şartnameye göre olacak veya tadil edilecektir.
- 2 — Yeni kaptı kaçtı bulunmadığı takdirde gerek motor evsafı ve gerekse yerli olarak yapılacak karuserinin iç ve dış tertibatı şartnamede yazılı vasıf- lara tamamen uygun olacaktır.
- 3 — Yeni kaptı kaçtı kamyonetin muhammen bedeli 4000 ve teminatı mu- vakkâtesî 300 liradır.

Müstamel vermeğe talib olanlar aynı teminat miktarına tâbidir.

4 — Şartnameler İstanbulda Maliye evrakı matbuu ambarından ve Ankara- da Maliye Vekâleti Levazım Müdürlüğünden bedelsiz olarak verilir.

Vermeğe talib olanların 16.4.942 tarihine tesadüf eden Perşembe günü saat 14 de Maliye Vekâleti Levazım Müdürlüğünde teşekkül edecek eksiltme ko- misyonuna 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddesinde yazılı belgelerle müra- caat etmeleri. «2255» «3993»

İLÂN

Millî Müdafaa Vekâleti Lv. işleri dairesinde yeniden teşkil takarrür eden teknik bürolar için aşağıda san'at ve memuriyetlerle verilecek ücret miktar- ları yazılı mütehassıslar alınacaktır. İsteki olanların tarz ve şeraiti istihdam- larını anlamak üzere mezkûr dâirenin birinci şube müdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur.

Ücret	Lira	Lira	Adet
210	260		Mensucat mühendisi «İplik ve dokuma işlerinde»
210	260		Dikiş ve patron mütehassısı
210	260		Debağat mühendisi
100	170		Kimyager «debağat ve boya mütehassısı»

Kambiyo Memuru Alınacak

T. C. Ziraat Bankası Umum Müdürlüğünden:

Ankara, İstanbul ve İzmir şubelerimizde çalıştırılmak ve 3659 sayılı barem kanunu hükümleri dairesinde 85.210 lira aylık verilmek üzere lüzumu kadar kambiyo memuru, şef muavini ve şef alınacaktır.

A — Taliblerde aranılan vasıflar şunlardır:

- 1 — Askerliğini yapmış olmak.
- 2 — En az lise mezunu veya o derecede tahsil görmüş olmak.
- 3 — İstihdamına mâni bir hall bulunmaması.
- 4 — Yaşı yirmi birden aşağı, otuz beşten yukarı olmamak.
- 5 — Şef ve şef muavini için daha evvel kambiyo işlerinde müma- rese sahibi olmuş bulunmak.
- 6 — Fransızca, İngilizce, Almanca dillerinden birine hâkkile vâkıf bulunmak. «Bu dillerden ikisine aşina olanlar tercih edilecektir.»
- 7 — İstenecek vesakî ibraz ve memurluk taahhütnamesini imzaya amade olmak.

B — Talibler lisan ve meslekî bilgileri hakkında yukarıda yazılı şubeleri- mizde 28.4.942 tarihinde bir ehliyet imtihanına tâbi tutulacaklardır.

C — İsteklilerin Ankara, İstanbul, İzmir şubelerimize müracaat ederek «im- tihana girme kartı» almaları lazımdır. «4020»

İstanbul Fiat Mürakabe Komisyonundan:

Hân No:sı 156

148 No: lu ilâna ektir:

A — Vitrinlerde teşhir edilen eşyalar üzerine taliki mecburi olan flat eti-

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası müfettiş namzetliği ve şef namzetliği müsabaka imtihanı:

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasından

1 — Bankamıza müsabaka ile ve müsabakada terilecek muvaffakiyet derecesine göre lüzumu k müfettiş namzedi ve şef namzedi alınacaktır

2 — Müsabakaya girebilmek için:

- A — Türk olmak,
- B — Askerlik filî hizmetini yapmış bulunmak,
- C — Yaşı otuzdan yukarı olmamak,
- D — Yabancı ile evli bulunmamak,
- E — Hukuk veya iktisad fakülteleri, siyaset bilimi okulu, yüksek ticaret ve iktisad mektebi veyahud M. rif Vekâletince musaddak yabancı memleketlerdeki adillerinin birinden mezun bulunmak,
- F — Her hangi bir hizmet taahhüdü altında o- mak,
- G — Yapılacak tahkikat neticesinde sicil ve seci itibarile mesleğe alınmasına mâni bir hali bulunma- nın anlaşılacak gerektir.

3 — Yazılı müsabaka imtihanları 20, 21 ve 22 Nisan da Ankara ve İstanbul Ziraat Bankalarında yapılar- ve kazananlar yol paraları verilerek Ankaraya geti- sözlü bir imtihana tâbi tutulacaklardır.

4 — Müfettiş namzedlerine 140, şef namzedle- re 120 Lraya kadar aylık verilir.

5 — İsteklilerin 13/4/942 tarihine kadar Ankara Ziraat Bankası teftiş heyeti reisliğine bir mektubla müracaat etme- leri ve:

A — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasında çalıştırılmak üzere mürakabe memurluğu için «bu mektubla» bankalarımızdan alınabilir.»

B — Bankanın göstereceği tabibden alınmış sa- hiplik raporu,

C — Tahsil diploması,

D — Nüfus tezkeresi,

E — Askerlik vesikası,

F — Hüsnühal varakası,

G — 6×9 santimetre ebadında dört adet kartonlu fotoğrafı tevdi etmeleri gerektir. «Bu vesikalar İstanbul veya İzmir Ziraat Bankaları vasıtasile de tevdi edilebilir.»

6 — İmtihan programı ile sair şartları gösteren imtihan bualar Ankara, İstanbul ve İzmir Ziraat Bankaları tarafından elde edilebilir. «2264»